БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 77
27 МАЙ
ПАЙШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Яшасин Коммунистик партиянинг ленинча-сталинча миллий сиёсати—Совет Иттифоқи халқларининг қардошлиги ва социалистик ҳамкорлиги сиёсати!

Идеология ишларини юксак даражага кўтарайлик

Совет халқи шонли Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида коммунизм қуриш йўлидан муваффақиятли суратда олға бормоқда. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш олға қараб тез ҳаракат қилиб боришимиз учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам партия марксизм-ленинизмни пропаганда қилишга, идеология соҳасидаги ҳамма ишларнинг сифати ва ғоявий мазмунини янада яхшилашга жуда катта э'тибор бермоқда.

Партия XIX с'ездининг, КПСС Марказий Комитети июль, сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорлари барча партия ташкилотларидан партиявий-сиёсий ва идеология ишлари савиясининг тобора оширилишини талаб қилади. Партия ташкилотлари идеология соҳасидаги ҳамма ишларни шундай йўлга қўйишлари керакки, бу иш амалда оммани коммунистик руҳда тарбиялашнинг қудратли қуроли, меҳнаткашларни бешинчи бешйиллик планни бажаришга, қишлоқ хўжалигини юксалтириш, енгил ва озиқ-овқат саноатини ривожлантириш вазифаларини амалга оширишга сафарбар қилишнинг та'сирли воситаси бўлсин, илғор тажрибани оммалаштиришга ва уни ишлабчиқаришда жорий қилишга ёрдам берсин. Областимиздаги айрим партия ташкилотлари идеология ишларининг юксак ғоявий савияси учун курашиб дастлабки ютуқларга эришмоқдалар, сиёсий ва хўжалик ишларини моҳирлик блан бирга боғлаб олиб боришда тобора кўпроқ тажриба тўпламоқдалар. Улар хўжалик соҳасидаги муваффақиятлар, бу муваффақиятларнинг пухталиги ва доимийлиги партиявий-сиёсий ва идеология ишларининг савиясига бевосита боғлиқ эканлигини эсда тутиб, бутун э'тиборни ана шу масалаларни муваффақиятли ҳал этишга қаратмоқдалар.

Чирчиқ шаҳар ва Сирдар'ё район партия комитетлари кейинги вақтларда партиявий-сиёсий ва идеология ишларининг савиясини оширишга э'тиборни анча кучайтирдилар. Агитация-пропагандага доир, партиявий-сиёсий ишлар тажрибаси ҳақидаги, маданий-оқартув муассасаларининг ишлари тўғрисидаги масалалар бюро мажлисларида тез-тез муҳокама қилиб турилади. Кадрларнинг марксча-ленинча ўқишини намунали уюштириш, партия маорифи шохобчаларида ўқув йилини муваффақиятли якунлаш масалаларига алоҳида э'тибор берилмоқда.

Шу блан бирга ҳали бирқанча жойларда идеология ишлари партия ташкилотларининг ҳозирги вақтдаги амалий ишларидан ажралган ҳолда олиб борилаётганлигини ҳам кўрсатиб ўтиш керак. Айниқса Оҳангарон, Паркент, Юқоричирчиқ ва Пискент районларида партия пропагандасининг қўйилишида, сиёсий агитация ишларининг уюштирилишида, маданий-оқартув муассасаларининг ишларида жиддий камчиликлар бор. Бу районларнинг партия ташкилотлари раҳбарлари сиёсатни хўжаликдан ажратиб бўлмайди, сиёсатни хўжалик вазифаларини ҳал қилиш блан бирга боғлаб олиб бориш керак, деб кўп гапирадилар-у, лекин амалда сиёсий ишларни хўжалик қурилиши соҳасидаги кундалик ишлардан ажратиб қўядилар, идеология ишларига доир масалалар блан кам, системасиз ва юзаки шуғулланадилар.

Идеология масалалари юзасидан яқинда бўлиб ўтган республика кенгаши ҳам бу соҳада жуда катта камчиликлар борлигини очиб ташлади ва идеология ишларининг сифатини ва ғоявий мазмунини янада яхшилаш юзасидан бир қатор муҳим тадбирлар белгилади. Бу тадбирларни тўла амалга ошириш, идеология ишларини марксизм-ленинизм асосида олиб бориш ва унинг юксак ғоявий савияси учун курашиш — партия ташкилотларининг энг муҳим ва жанговар вазифасидир. Бизнинг бутун пропаганда ва агитациямиз, барча идеологик муассасаларнинг ишлари турмуш блан, коммунистик қурилиш практикаси блан маҳкам боғланган бўлиши лозим.

Пропаганда ва агитация — идеология ишларининг энг муҳим соҳасидир. Партия ташкилотлари корхона, колхоз, совхоз, МТСларда, муассасаларда ва меҳнаткашлар яшайдиган жойларда оммавий агитация ишларини кенг йўлга қўйишлари, аҳолининг барча табақалари ўртасида, хусусан хотин-қизлар ва ёшлар ўртасида сиёсий агитацияни кучайтиришлари, меҳнаткашларни республика ва областимиз олдида турган хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этишлари керак. Агитация ишларини муайян мақсадга қаратиб, кучли ва та'сирли қилиб уюштириш, агитаторларга раҳбарликни кучайтириб, уларга ташқи ва ички сиёсатга доир энг муҳим масалалар юзасидан йўл-йўриқ ва маслаҳатлар бериб туриш зарур.

Меҳнаткашларни коммунизм руҳида зўр бериб тарбиялаш, миллатчилик кўринишларига, диний хурофотларга қарши, хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатнинг қолдиқларига ва ўтмишнинг кишилар онгидаги бошқа қолдиқларига қарши курашни кучайтириш — идеология ишлари соҳасидаги асосий вазифадир. Партия ташкилотлари бу вазифани муваффақиятли бажариш учун пропаганда ва агитациянинг ҳамма метод ва шаклларидан тўла фойдаланишлари, оммани сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва уюштиришнинг энг кучли воситалари бўлган матбуот, радио, кинонинг ишларини яхши йўлга қўйишлари, фан, маданият ва сан'атни ривожлантиришлари, маданий-оқартув муассасаларининг фаолиятларини кучайтиришлари керак.

Партия идеология соҳасидаги ишларга йўл-йўриқ кўрсатишда фойдаланадиган воситалар орасида матбуот энг муҳим ўринни олади. Совет матбуоти мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида, омманинг социалистик онгини ўстиришда, кишилар онгидаги сарқитларни йўқотиш учун курашда жуда катта роль ўйнайди.

«Бизда, — дейди ўртоқ Хрушчев, — матбуотимиздан ҳам кучлироқ, та'сирлироқ қурол йўқ. Матбуот — партиямизнинг энг кучли ғоявий қуролидир. Агар биз газета ва журналларнинг материалларини яхши танлар эканмиз, неча минг километр масофада мўлжални тўғри ола биламиз, бепоён мамлакатимизнинг ҳамма қисмида камчиликларни очиб ташлай оламиз. Шу сабабдан, матбуотга етарли баҳо бермаган киши бизнинг кучимизни заифлаштиради».

Шаҳар ва район партия комитетлари ўз газеталарининг сифатини яхшилаш учун қат'ий чоралар кўришлари, уларни социалистик маданиятни янада яшнатиш йўлидаги курашга доим сафарбар қилишлари, редакцияларнинг э'тиборини партиявий-сиёсий масалаларга, идеология масалаларига қаратишлари, газеталарни амалда оммага сиёсий тарбия берувчи жанговар органларга айлантиришлари керак.

Халқимиз совет кишиларининг юксак ма'навий фазилатларини ва ҳаётимизнинг улуғворлигини акс эттирадиган ғоявий ва бадиий жиҳатдан юксак асарлар яратилишини истайди. Адабиёт ва сан'ат халқимизни совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялашда партия ва давлатга ёрдам бериши керак. Республика Маданият министрлигининг сан'ат ишлари Бош бошқармаси, Совет ёзувчилари союзи ва Ўзбекистон Композиторлар союзи идеология масалалари юзасидан бўлиб ўтган республика кенгашининг кўрсатмалари асосида ўз ишларидаги камчиликларни тезда тугатиб, ижодий ишларини янада яхшилашлари керак.

Марксизм-ленинизмни пропаганда қилиш идеология соҳасидаги ишларни доим кучайтиришнинг ҳал қилувчи шарти, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларини муваффақиятли суратда ҳал этишнинг негизидир. Шу сабабли партия ташкилотлари марксча-ленинча назарияни кенг пропаганда қилишлари, партия маорифи шохобчаларида ўқув йилини муваффақиятли тугаллаш учун зарур тадбирларни кўришлари керак. Партия маорифи системасида ўқиш йилининг муваффақиятли тугалланиши идеология ишларини янада кучайтиришга, кадрларимизни, ҳамма коммунистларни сиёсий ва назарий жиҳатдан тайёрлаш ишларини яхшилашга ёрдам беради.

Идеология иши халқ хўжалиги ва маданиятни янала ривожлантириш ва биринчи галда қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш юзасидан партия томонидан белгиланган буюк программани муваффақиятли суратда бажаришга бўйсундирилиши лозим.

Партиявий-сиёсий ишларнинг савиясини ҳозирги юксак вазифалар даражасига кўтариш, идеология ишларининг сифатини ва ғоявий мазмунини янада яхшилаш коммунизм қурилиши соҳасида олдимизда турган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажаришнинг гаровидир.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ҒУЗА ПАРВАРИШИНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 25 МАЙГАЧА БУЛГАН

М А ' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Яганалаш	Культивация I	Культивация II	Чопиқ I	Чопиқ II	Суғориш
Оққўрғон	100,0	100,0	61,1	64,5	8,0	46,3
Оҳангарон	70,4	83,3	12,5	49,3	0,5	60,5
Бекобод	86,4	88,3	18,3	44,0	—	24,2
Бўка	88,6	90,0	37,0	45,3	—	24,5
Верхне-волинск	91,6	100,0	16,4	57,3	—	15,0
Юқоричирчиқ	89,0	99,6	47,2	53,8	3,9	31,7
Гулистон	94,0	100,0	60,7	57,8	2,0	27,6
Калинин	99,0	100,0	81,0	89,0	12,2	78,6
Мирзачўл	98,0	100,0	43,6	54,7	—	12,4
Октябрь	80,4	82,8	34,0	44,2	1,2	44,4
Оржоникидзе	98,2	100,0	100,0	82,0	7,5	74,3
Паркент	31,6	24,0	—	31,0	—	36,7
Пискент	52,3	68,2	4,7	34,5	—	35,4
Ўртачирчиқ	86,4	93,2	37,5	57,2	0,9	29,8
Сирдар'ё	97,1	100,0	48,2	71,7	5,6	18,2
Ўртасарой	70,7	94,0	26,5	55,4	0,5	20,9
Ховос	82,8	79,3	11,6	26,3	—	36,5
Чиноз	87,2	97,8	73,6	68,2	11,0	38,8
Янгийўл	88,1	97,9	52,5	62,2	10,4	7,7

ЎЗБЕКИСТОН ССР (УЧИНЧИ ЧАҚИРИҚ) ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессияси 1954 йил 28 майда эрталаб соат 10 да, Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

Депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида 1954 йил 26 май эрталаб соат 10 дан бошлаб рўйхатга олинмоқда.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига қабул маросими

КИЕВ, 25 май. (ТАСС). Кеча Украина ССР ҳукумати умумхалқ байрами — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Украина Компартияси Марказий Комитети Президиумининг а'зо ва кандидатлари, Украина ССР ҳукуматининг а'золари, иттифоқчи республикалар: РСФСР, Белоруссия ССР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Грузия, ССР, Озарбайжон ССР, Литва ССР, Молдавия ССР, Латвия ССР, Қирғизистон ССР, Тожикистон ССР, Арманистон ССР, Туркманистон ССР, Эстония ССР, Карел-Фин ССР делегациялари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Польша Халқ Республикаси сейми делегацияси ва Канада бирлашган украинлар жамиятининг делегацияси ҳам бор эди.

Қабул маросимида СССР Олий Совети ва Украина ССР Олий Советининг депутатлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Украина ССР министрлари, Украина компартияси область комитетларининг секретарьлари, меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ижроия комитетларининг раислари, корхона директорлари, партия ташкилотларининг секретарьлари, фан, адабиёт ва сан'ат арбоблари, Украина пойтахтидаги саноат корхоналарининг донгдор кишилари, қишлоқ хўжалик илғорлари ҳозир бўлдилар.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига ташкил этилган қабул маросими ниҳоят самимий, ғоят дўстона вазиятда ўтди ва украин халқининг улуғ рус халқига ҳамда Совет Иттифоқидаги барча қардош халқларга бўлган чуқур муҳаббат ҳисларининг ёрқин ифодаси бўлди.

Қабул маросими қатнашчилари учун катта концерт берилди. Концертда украин сан'ат усталари ва қардош республикаларнинг артистлари қатнашдилар.

УКРАИНАНИНГ РОССИЯ БЛАН ҚАЙТА ҚУШИЛИШИНИНГ 300 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА КИЕВДА ТРИУМФ АРКАСИ ПОЙДЕВОРИ ҚУЙИЛДИ

КИЕВ, 24 май. (ТАСС). Бугун Киевда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Триумф аркаси пойдеворини қўйиш маросими бўлди.

Кундузи, Москвадан Киевга борадиган йўлнинг Киевга кираверишдаги майдонида минглардча киши—корхона ишчилари ва хизматчилари, олимлар, маданият ва сан'ат арбоблари, студентлар, Совет Армияси жангчилари, жамоат ташкилотларининг вакиллари йиғилдилар. Йиғилганлар орасида — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини байрам қилишга қатнашиш учун қардош иттифоқчи республикалардан келган делегацияларнинг а'золари ҳам бор.

Украина КП Марказий Комитети ва Украина ССР Ҳукуматининг топширувига мувофиқ Украина КП Марказий Комитетининг секретари Н. В. Подгорний Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Триумф аркаси пойдеворини қўйишга бағишланган митингни очади.

Митингда Украина ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Т. Кальченко, «Красний экскаватор» заводининг токари В. К. Семинский, меҳнаткашлар депутатлари Киев шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. И. Давидов, Киев ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали В. И. Чуйков, Украина Совет ёзувчилари союзи правлениесининг раиси Н. П. Бажан нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Подгорний оппоқ парда устидаги лентани қирқади ва йиғилганлар қизил гранитдан ишланган плитани кўрадилар. Плита устига ёзилган қуйидаги сўзлар олтиндек порлайди:

«Тут буде
споруджено
Трiумфальну арку
на честь
300 —
рiччя
возз'єднання
Украïни з Росiєю
24—5 1954»

Майдонда Совет Украинаси гимнининг улуғвор мелодияси янграб эшитилади.

Киев гарнизони қўшинларининг қисмлари оркестр садолари остида тантанали марш блан минбар ёнидан ўтадилар.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига Переяслав- Хмельницкийда монумент пойдеворини қўйиш ва хотира тахтаси очиш маросими

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦКИЙ, 24 май. (ТАСС). Бугун Переяслав—Хмельницкийда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига монумент пойдевори қўйилишига ва хотира тахтаси очилишига бағишланган кўпкишилик митинг бўлиб ўтди.

Митингда шаҳар ва райoннинг минглардча меҳнаткашлари, юбилей тантаналарида қатнашиш учун Киевга келган Россия Федерацияси ва бошқа иттифоқчи республикалар делегацияларининг а'золари, Польша Халқ Республикаси сейми ҳамда Канада бирлашган украинлар жамияти делегацияларининг а'золари ҳозир бўлдилар.

ҚОЗОҒИСТОН ОПЕРА ТЕАТРИНИНГ ЙИГИРМА ЙИЛЛИГИ

ОЛМАОТА, 25 май. (ТАСС). Бугун Абай Давлат академик ва балет театрида театрнинг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди.

Театр директори Сталин мукофоти лауреати К. Жандарбеков театрнинг ижодий йўли ҳақида доклад қилди. Қозоқ опера сан'ати рус операсининг самарали та'сири остида, Совет Иттифоқидаги опера театрларининг ёрдами блан ривожланмоқда. Театр ташкил бўлганидан буён ўтган вақт ичида қозоқ тилида 30 та асар ва рус тилида 60 та асар кўрсатди. Булар орасида қозоқ операларидан «Қизжибек», «Абай», «Биржон ва Сора», «Дударай» ва бошқалар бор. Қозоқлар П. Чайковскийнинг «Евгений Онегин», А. Рубинштейннинг «Демон», Ж. Бизенинг «Кармен», Ш. Гунонинг «Ромео ва Жульетта», Д. Пуччинининг «Чио-Чио-сан» номли опералари каби классик операларни ўз она тилларида тингламоқдалар.

Мажлисда театрнинг беш етакчи артистига республика халқ артисти деган фахрий унвон ва тўққиз артистга Қозоғистон ССР да хизмат кўрсатган артист деган унвон бериш тўғрисида Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони ўқиб эшитдирилди.

Театр коллективи кўп табрикномалар олди.

ЎЗБЕКИСТОН КП ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

Тошкент район колхозларида ипак қурти боқишнинг қониқарсиз бораётганлиги тўғрисида

Тошкент район Ленин қишлоқ советидаги Молотов номли колхозда (раиси ўртоқ Саидов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Муҳамедов), Ленин номли колхозда (раиси ўртоқ Ҳайитбоев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шукуров), Ворошилов қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Отажонов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Исмоилов) текшириш ўтказилганида, бу колхозларда ипак қурти боқиш агротехникаси ва тутлардан фойдаланиш тартиби қўпол равишда бузилаётганлиги аниқланди.

Шу колхозларда ипак қуртлари тиғиз — уч-тўрт қават бўлиб жойлашган, бунинг натижасида текшириш ўтказилган куни районда 150 қути қуртнинг ёмон аҳволда қолганлиги ва ипак қуртларининг нобуд бўлаётганликлари аниқланди. Ипак қуртларини боқиш яхши ташкил қилинмаган, кунига 10 — 12 марта ўрнига 3—4 марта барг солинмоқда. Қурт боқилаётган хоналар тез-тез шамоллатилмайди. Колхозларнинг правлениелари қурт боқиш ишларига правление а'золаридан мас'ул кишиларни белгилаб қўймаганлар.

Ипак қуртлари ёмон боқилаётганлиги сабабли, уларнинг кўпчилиги ҳали ҳам учинчи ёшдан чиққани йўқ. Беш ёшга тўлмаган ипак қуртларини боқиш учун тутларнинг илдизларидан ва таналаридан ўсиб чиққан ёш новдалар кўп ва етарли бўлишига қарамай, асосий новдалар кесиб олинмоқда, бу эса йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳолдир. Тут баргларини тежаб сарфланмаслиги қуртлар катта ёшга етганда барг етишмай қолишига сабаб бўлиши мумкин.

Область партия комитетининг бирнеча марта огоҳлантирганлигига қарамай, район партия комитетининг секретари ўртоқ Исомуҳамедов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Носиров қурт боқишга раҳбарлик қилишга беларволик блан қарамоқдалар ва колхозларнинг правлениеларига нисбатан етарли даражада талабчанлик қилмаётирлар.

МТСларнинг директорлари ва агрономлари қурт боқаётган уйларни бориб кўрмаётирлар ва бу иш устидан контроллик қилмаётирлар.

Ўзбекистон КП область комитети **қарор қилди:**

1. Район партия комитетининг секретари ўртоқ Исомуҳамедовга, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Носировга қурт боқишга қониқарсиз раҳбарлик қилаётганликлари кўрсатиб ўтилсин ва уларга ипак қурти боқишда рўй берган жиддий камчиликларни тугатиш учун қат'ий чоралар кўриш вазифаси топширилсин.

2. Район партия комитети ва район ижроия комитетидан колхоз раислари: Ҳайитбоев, Саидов ва Отажонов ўртоқларнинг нотўғри иш қилаётганликларини муҳокама қилиш ва конкрет айбдорларни жазолаш талаб қилинсин.

3. Тошкент район партия комитети, район ижроия комитети ва район ипакчилик идорасига қуйидаги тадбирларни амалга ошириш топширилсин:

а) колхозларнинг правление а'золари ва партия, комсомол активлари ипак қуртларининг боқилишини, айниқса кечалари, доимий контроль қилиб турсинлар,

б) ўсишда кейинда қолаётган ипак қуртлари дарҳол ажратиб олинсин ва бу қуртлар қўшимча сўкчакларга жойлаштирилиб, уларга тинмай барг солиб турилсин;

в) икки кун муддат ичида қўшимча сўкчаклар ясаш та'минлансин ва ипак қуртлари шу сўкчакларга жойлаштирилсин;

г) қурт боқилаётган уйларда температура режимига ва ҳавонинг намлигига қаттиқ риоя қилинсин, бу ишда қуртларни жадал боқиш методининг ҳамма афзалликлари ҳисобга олинсин;

д) тут дарахтларидан тўғри фойдаланиш алоҳида контроль остига олинсин, ипак қуртлари бешинчи ёшга етмагунча тут дарахтларининг асосий новдаларини кесишга йўл қўйилмасин;

е) сун'ий ва табиий дасталарни тайёрлашга дарҳол киришилсин.

4. Область ипакчилик бошқармасининг бошқарувчиси (ўртоқ Ғаниев) ва район ипакчилик бўлимининг мудирига (ўртоқ Бережнова) қурт боқишда ва тут дарахтларидан фойдаланишда, тут баргларини ишлатишда агротехника қоидаларига қаттиқ риоя қилинишини та'минлаш ҳамда кўкламги боқилган ипак қуртидан мўл пилла ҳосили олинишига эришиш учун барча тадбирларни амалга ошириш вазифаси юклатилсин.

Илғорларга кўчма Қизил байроқ берилди

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитети районлар ўртасида ғўзани яганалаш ва қатор ораларини ишлаш ҳамда ғўзани озиқлантириш юзасидан 1954 йил 11 майдан 20 майгача бўлган даврдаги социалистик мусобақа якунини кўриб чиқиб, **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи Оржоникидзе районига (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Афзалов, район партия комитетининг секретари ўртоқ Тошпўлатова, район партия комитетининг МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Айдаров, МТС директори ўртоқ Абдурашидов) берилсин, бу районда ғўзани яганалаш плани 87,2 процент, биринчи культивация 100 процент, иккинчи культивация 100 процент, ғўзани озиқлантириш 50 процент ва биринчи чопиқ 69 процент бажарилган. Кўчма Қизил байроқ Оққўрғон районидан олиб берилсин.

2. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи «1-нчи Далварзин» совхозида қолдирилсин (совхоз директори ўртоқ Усмонов, бош агроном ўртоқ Хомич, бош инженер ўртоқ Потапов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мусохўжаев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Дастархонов), бу совхозда яганалаш 100 процент, биринчи культивация 92,5 процент, иккинчи культивация 70,6 процент, чопиқ 62,7 процент, ғўзани озиқлантириш 46,9 процент бажарилган.

3. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи Сирдар'ё районидаги 2-нчи МТСда қолдирилсин (МТС директори ўртоқ Житенев, бош агрономи ўртоқ Аҳмедов, бош инженери ўртоқ Саидов, райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Абдушоҳидов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Веслогузов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Ковтун), бу МТСда яганалаш плани 93 процент, биринчи культивация 100 процент, иккинчи культивация 42 процент, чопиқ 66 процент ва ғўзани озиқлантириш 24 процент бажарилган.

Меҳнаткашлар депутатлари Москва Советининг Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси

25 майда Союзлар Уйининг Колонна залида меҳнаткашлар депутатлари Москва Советининг жамоат ташкилотлари ва ҳарбий қисмларнинг вакиллари блан биргаликда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланиб тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

СССРнинг давлат гербида олтин учқунлар ва «300» рақами ярқираб турмоқда. Саҳнанинг тўрида — Россия Федерацияси блан Украина ССРнинг байроқлари. Саҳна бўйлаб — Коммунистик партия етакчилигида коммунизм сари бораётган бошқа қардош иттифоқчи республикаларнинг байроқлари.

Тантанали мажлисни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Москва комитетининг секретари депутат И. В. Капитонов очди. У, Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун Москва Совети Ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. А. Ясновга сўз беради.

Докладчи айтдики, партия томонидан белгиланган коммунистик қурилиш программасини амалга ошириш учун курашда Москва шаҳри ва Москва области меҳнаткашлари блан Совет Украинасидаги шаҳарлар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари ўртасидаги қардошларча ёрдамлашиш ва ижодий ҳамкорлик ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Социалистик саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият ходимлари ўртасида илғор тажрибаларни ҳартомонлама ўзаро олмошиш мана шу алоқаларнинг ривожланиб бораётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Москванинг юзлаб корхоналари Украина ССР корхоналарининг коллективлари блан мусобақа боғлаганлар. «Красний пролетарий», «Серп и молот», Каганович номидаги 1-нчи давлат подшипник заводи коллективлари, Москва — Курск—Донбасс темир йўли Москва бўлимининг ходимлари ва бошқалар Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар олдилар.

Коломна ва Ворошиловград паровозсозлик заводларининг, «Электросталь» ва Днепроспецсталь заводларининг коллективлари ўртасида, Москва ва Киев пойафзалчилари ҳамда тўқимачилари ўртасида социалистик мусобақа муваффақият блан ўтмоқда.

Москва области колхозчилари Украина колхозчиларининг социалистик хўжаликни бошқаришдаги илғор тажрибаларини ўзларининг украина қардошларига чуқур миннатдорчилик билдириб қабул қилмоқдалар. Украин колхозчилари москвалиларнинг тажрибаларини ўрганмоқдалар.

Улуғ Ватанимизнинг ҳамма халқлари, — дейди ўртоқ М. А. Яснов, — Совет Социалистик Украинасини янада зўр бериб юксалтириш ва яшнатиш учун курашда қардош украин халқи эришган ажойиб муваффақиятларни жуда катта мамнуният блан қайд қилмоқдалар.

Докладчи правардида, украин, рус халқларининг ва мамлакатимиздаги ҳамма халқларнинг бузилмас дўстлиги яшасин, бутун дун'ёдаги тинчликнинг қудратли таянчи бўлган улуғ Ватанимиз. — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи яшасин! — деб хитоб қилганида мажлисдагилар унинг бу сўзларини гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти А. Н. Несмеяновга сўз берилди. У, Совет Украинасида фан ва маданиятнинг гуллаб-яшнаётганлиги тўғрисида, рус олимлари блан украин олимлари ўртасида доимий ва яқиндан боғланиш борлиги тўғрисида гапиради. Ҳозир Украинада 500 га яқин илмий-текшириш институти бор, Украинадаги олимларнинг сони илгариги чор Россиясидаги олимларнинг сонига қараганда 10 баравар кўп. Республикада юзлаб театр, клуб, кутубхона ва бошқа маданий-оқартув муассасалари бор, мингтадан кўпроқ газета чиқмоқда.

У, ҳозирги замон Украина олимларининг муваффақиятлари тўғрисида гапиради. Украин олимлари жаҳон фанига қимматли ҳисса қўшдилар. Украин олимлари илмнинг ҳамма соҳаларида муҳим тадқиқотлар олиб бормоқдалар, бу тадқиқотларнинг натижалари илғор совет фанининг умумий ўзанига қўшилмоқда.

Оржоникидзе номидаги станоксозлик заводининг токари, Сталин мукофоти лауреати Н. Чикирев минбарга чиқади. У, завод коллективи Украинанинг Россия блан қайта қўшилганлигига 300 йил тўлган ажойиб кунни тўрт ойлик ишлабчиқариш планини ошиғи блан бажариб кутиб олганлиги тўғрисида гапиради. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари Одесса станоксозлик заводи блан мусобақалашиб, 1954 йилнинг давлат планини 25 ноябрьгача бажариш мажбуриятини ўз зиммаларига олдилар.

Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг студенти А. Курганова ҳаяжонлантирувчи нутқ сўзлади.

— Бу улуғ воқиани қудратли Ватанимизнинг ҳамма халқлари ўз қалбларига жуда яқин, энг азиз тантана деб билиб нишонламоқдалар, — дейди у. — Тарас Шевченко ўзининг ўлмас «Васият» номли асарида ҳамма миллатларнинг кишилари ака-укадек эркин ва аҳл бўлиб яшайдиган мана шундай улуғ, янги халқлар оиласини орзу қилган эди. Рус элининг энг яхши фарзандлари бўлган улуғ революцион демократлар — Белинский, Чернишевский, Добролюбов мана шундай бахтли замонни орзу қилган эдилар.

Биз, Советлар мамлакатининг ёшлари социалистик даврда яшаб турганлигимиз учун бахтлимиз ва фахрланамиз. Бизга она-Ватан ўзининг ҳамма бойликларини саҳийлик блан бериб қўйган, Фан, маданият, сан'ат хазиналарини бизга кенг очиб берди, ёш авлоднинг ҳартомонлама ма'навий ва жисмоний ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни вужудга келтирди.

Мажлисга тўпланганлар ёзувчи Л. Леоновнинг нутқини қизғин равишда кутиб олдилар.

— Ҳатто бизнинг мамлакатимизда унинг минг йиллик умри давомида шундай байрамлар камдан-кам ўтказилган бўлса керак. Бу улуғвор байрам шундан иборатки, икки қардош славян халқнинг — украин халқи блан рус халқининг тарих томонидан та'кидланган улуғ дўстлигини, ма'навий яқинлигини, қон-қардошлигини англаб қувонмоқдамиз.

Рус ва украин халқлари бир-бирларига қардошлик изҳор қилиб, қўл берганларида уларни ажратаоладиган куч дун'ёда йўқ, чунки уларнинг дўстлиги Совет Иттифоқидаги ҳамма халқлар учун юксак ибрат бўлмоқда, деб айтилган сўзларни мажлисдагилар гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар. Ёзувчи ҳамма москвалилар номидан мурожаат қилаётгандек бўлиб, бундай дейди: Эй, синглимиз, Украина бизнинг самимий саломизни ва муҳаббатимизни ҳам қабул қил.

Мажлиснинг охирида катта байрам концерти берилди. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Райком инструктори ишидаги дастлабки натижалар

Сирдар'ё районидаги 2-нчи МТС зонасида райкомнинг инструкторлар группаси тузилмасдан илгари ҳам Зокир Минбоев район партия комитети ташкилот бўлимининг инструктори сифатида Сталин номли, «XVIII партс'езд» ва «Ҳақиқат» колхозларида кўп бўлган. Лекин у вақтларда инструктор колхозларга бюрода кўриладиган масала учун материал тўплаш, шикоят текшириш ёки райком секретари ва бўлим мудирининг бирор топшириғини бажариш учунгина борар эди. Райком инструктори чигит экиш, пахта териш вақтларида бирор колхоз ёки қишлоқ советига «вакил» қилиб бириктилар, ойлаб ўша ерда қолиб кетарди. У вақтда инструктордан колхоз экономикаси блан чуқур танишишни ва қолоқлик сабабларини аниқлашни талаб этмас эдилар. Инструктор жойларда бўлиб, бор камчиликларни аниқлаб келса, қарорларда қайд қилиш учун фактлар келтирса бас — у, ўз бурчини ўтаган ҳисобланар эди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари партия ташкилотларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда канцеляриячилик-бюрократларча юзакичиликка йўл қўяётганларини қаттиқ қоралади ва партия раҳбарлигини колхоз, совхоз ва МТС ишлабчиқаришига яқинлаштиришни талаб этди. Бунингсиз қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш, аҳоли учун озиқ-овқат ва саноат учун хомаш'ё мўллиқ кўллигини вужудга келтириш қийин эди.

МТС зонасига райком секретари ўртоқ Абдушоҳидов бошчилигида инструкторлар группаси юборилди. Бирнеча ойдан кейин Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ўртоқ Абдушоҳидовнинг ҳисоботини тинглади ва май ойининг биринчи ўнкунлигидаги социалистик мусобақа якунлари бўйича Сирдар'ё районидаги 2-нчи МТСга область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини беришга қарор қилди.

Бу МТС зонасидаги колхозларда чигит экиш областьда биринчи бўлиб тугалланди. Ғўза қатор ораларини ишлаш ҳам қўшни зоналардагидан олдинда бормоқда. МТСнинг ва шу зонадаги колхозларнинг ишлабчиқариш соҳасида биринчи муваффақиятларни қўлга киритишларига райком секретари ўртоқ Абдушоҳидов бошлиқ инструкторлар группаси катта ҳисса қўшдилар. Бу мақолада биз инструктор ўртоқ Минбоевнинг фаолиятидан ба'зи мисоллар келтирамиз.

Райком инструктори ўртоқ Минбоев «Ҳақиқат», Сталин номли ва «XVIII партс'езд колхозларига бириктилгандан кейин бирнеча кун шу колхозларнинг экономикаси, хўжалик тармоқлари ва колхоз бошланғич партия ташкилотларининг иши блан танишади. «Ишни нимадан бошласам экан?» деб ўйлади, у.

Райком инструктори колхоз бошланғич партия ташкилотларининг иш планларини кўриб чиқди. Планда асосий э'тибор оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга қаратилганлигини, аммо колхоз ишлабчиқаришида коммунистларнинг ролини ошириш юзасидан етарлик тадбирлар белгиланмаганини аниқлади. Инструкторнинг иштироки блан бошланғич ташкилотларнинг иш планлари қайтадан тузилди. Минбоев ҳарқайси ташкилотнинг иш планидан бир нусхадан кўчириб олди. Бу эса иш планининг бажарилишини доимий равишда контроль қилишни енгиллаштирди.

Райком инструктори коммунистларни иккинчи даражали ишлар блан банд бўлиб қолмай, ишлабчиқариш бригадаларида — дала ишларида бевосита қатнаштиришга, колхоз ҳаётида коммунистларнинг авангардлигини та'минлашга алоҳида э'тибор берди. Ҳозирги вақтда «XVIII партс'езд» колхозидаги 29 коммунистдан 21 киши, Сталин номли колхозда 13 коммунистдан 12 киши ва «Ҳақиқат» колхозидаги 19 партия а'зосидан 14 киши бевосита далачилик ва чорвачилик бригадаларида ишламоқда.

Зона бўйича райком секретари ўртоқ Абдушоҳидов ҳар 5 кунда инструкторлар блан учрашиб суҳбатлашади, уларнинг иши ҳақида ҳисобот тинглайди, инструкторларда туғилган саволларга жавоб беради, келажак вақт учун уларга топшириқлар бериб туради.

— Ҳарбир иш учун олдиндан тузилган план бўлиши керак, деб уқдиради Абдушоҳидов — плансиз иш самарасиз бўлади...

Райком секретарининг маслаҳати блан инструктор ўзига иш плани тузиб олди. У ўз планида «Бошланғич ташкилотларда «Дело»ларни кўриб чиқиш ва тартибга солиш...» ни кўзда тутган эди. Бу — бажарилди. Эскирган «Дело»лар янгиланди, янгилари тикилди.

Инструкторнинг планида «Партия йиғилишлари, протоколлар, ижрони текшириш» ҳақида алоҳида модда бор эди.

Илгари бошланғич ташкилотларда бюро мажлиси, умумий йиғилишлар ба'зан ўз вақтида ўтказилмас, протоколлар ойлаб расмийлаштирилмас, қарорларнинг ижроси доимий контроль қилинмас эди. Бундай ҳолга барҳам берилди. Инструктор бириктилган колхозларда партия йиғилишлари белгиланган вақтларда ўтказилмоқда. Планда партия йиғилишларини бошқа-бошқа кунларда ўтказиш кўрсатилган. Бу эса колхоз бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида райком инструкторининг иштирок этишига имкон беради. Умумколхоз ҳаётига оид муҳим масалалар муҳокама қилинадиган йиғилишларда эса зона бўйича райком секретари ўртоқ Абдушоҳидов ҳам қатнашади.

Инструкторнинг иш планида «Социалистик мусобақани кенгайтириш, оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш бўйича» алоҳида модда бор. Колхозлар, бригада ва звенолар ўртасида пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан конкрет мажбуриятлар олиниб социалистик мусобақа шартномалари тузилиб бўлган. Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати «Ҳақиқат» колхозининг ғўзаси биринчи комплекс парваришдан чиқарилди. Райком инструктори шу колхознинг бригада бошлиғи донгдор пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳромони ўртоқ Сафар Ҳолматовнинг иш тажрибасини ҳар учала колхоз бригадаларига кенг ёйиш учун бошланғич партия ташкилотлари ва агитаторлар орқали иш олиб бормоқда. Ўртоқ Холматов бригадаси эса бу йил ҳар гектардан 60 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқда.

Райком инструктори энг яхши агитаторларнинг иш тажрибаларини ёйишга алоҳида э'тибор беради. У «Ҳақиқат» колхозининг энг яхши агитатори ўртоқ Ф. Абдуллаевнинг иш методини бошқа агитаторларга ўргатмоқда. Агитатор Абдуллаев қайси темада суҳбат ўтказса шу темани колхоз ҳаётига боғлаб, маҳаллий мисоллар блан бойитиб суҳбат ўтказишга ҳаракат қилади.

«Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, барча колхозчиларни дала ишларига жалб этиш» — инструктор планида алоҳида моддадир. У «XVIII партс'езд» колхозида меҳнат интизомини мустаҳкамлашга кўпроқ э'тибор берди. Бу колхознинг ўртоқ Гайворонский бошчилигидаги бригадасида меҳнат интизоми бўш эди. Инструктор бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Пак Алексей блан биргаликда бу бригада а'золарига партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини юксалтириш тўғрисидаги қарорларини тушунтирди. «Ҳақиқат» колхозининг ўртоқ Раҳмонов бошлиқ 7-нчи бригадасида ҳам меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун тушунтириш ишлари олиб борилди. Бошланғич партия ташкилотлари ва райком инструкторининг ташкилий ва тарбиявий иш олиб бориши орқасида фақат май ойида ҳар уч колхозда юзларча колхозчилар дала ишларига жалб қилинди.

Бу йил Сталин номли колхоз 975 гектар ердан 32,7 центнердан, «XVIII партс'езд» колхози 850 гектар пахта майдонидан 33 центнердан ва «Ҳақиқат» колхози 600 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта етиштиришлари керак. Ҳозирги вақтда бу колхозларнинг а'золари ғўзани биринчи марта комплекс парвариш қилишни тамомлаганлар. Культивация, чопиқ, суғориш ва ғўзани озиқлантириш ишлари қизғин давом этмоқда.

Колхозчиларнинг мамлакатга мумкин қадар кўпроқ пахта етиштириб бериш ҳақида олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашларига бошланғич партия ташкилотлари бошчилик қилмоқдалар. Райком инструктори эса оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, агитаторларнинг фаолиятини ошириш ҳамда колхоз ишлабчиқаришида коммунистларнинг авангардлигини та'минлашда бошланғич партия ташкилотларига конкрет ёрдам бермоқда.

Инструктор Минбоев — ёш партия ходимидир. Унинг ишида ҳали кўп камчиликлар бор. У бошланғич партия ташкилотлари секретарьлари блан алоқани янада мустаҳкамлаши, инструкторлик сан'атини пухта эгаллаши керак. Омма блан, колхоз коммунистлари блан бирга бўлиб, уларнинг ишига доимий ёрдам берганидагина унинг иши янада самаралироқ бўлади.

Н. ЮСУПОВ.

Пропагандистлар семинари

Вўка район партия комитети партия ва комсомол маорифи шохобчаларида 1953 — 1954 ўқув йилини якунлаш ва янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш юзасидан семинар ўтказди. Семинар ишларида бошланғич партия ва комсомол ташкилотларининг секретарьлари ва пропагандистлар қатнашдилар.

Семинарда район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири ўртоқ У. Ниёзов ўқув йилини якунлаш ва янги ўқиш йилига тайёргарлик кўриш тўғрисида доклад қилди.

Семинар қатнашчилари КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль — март Пленумлари қарорлари асосида қишлоқда оммавий-агитация ишларини кучайтириш тўғрисида методик доклад тингладилар ва ўзаро тажриба олмошдилар. Қишлоқ пропагандистлари «Халқаро аҳвол тўғрисида» область партия комитетининг лектори ўртоқ Алимухамедовнинг лекциясини эшитдилар. Семинар қатнашчилари учун «Ёш гвардия» кино-фильми кўрсатилди.

Я. ИСМАТОВ.

ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР КУЧАЙТИРИЛДИ

Ховос районидаги Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни дала ишларига боғланган ҳолда олиб бормоқда. 10 та пахтачилик бригадасининг дала шийпонлари намунали қилиб жиҳозлантирилди. Бригадаларда деворий газета ва «жанговар варақа»лар чиқарилмоқда. Ғўза парваришини намунали ўтказаётган бригадалар, чопиқ нормасини ошириб бажараётган илғор колхозчиларнинг иш тажрибалари колхоз радио узели орқали кенг пропаганда қилинмоқда.

Колхоз агитаторлари бригадаларда қилинаётган ишларнинг якунини ва унинг сифатини колхозчиларга айтиб бермоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг февраль-март Пленуми қароридан илҳомланган колхозчилар ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар ва чопиқ, культивация нормаларини ошириб бажармоқдалар.

З. НОСИРОВ.

Республика илмий-табиий пропаганда музейида

Тошкентдаги республика илмий-табиий пропаганда музейи кенг меҳнаткашлар оммасини республикамизнинг табиий бойликлари блан, Совет ҳокимияти йилларида меҳнаткашлар ҳаётида бўлган ўзгаришлар ва эришилган ютуқлар блан таништирмоқда.

Музейнинг қишлоқ хўжалик бўлимида меҳнаткашлар республикамиздаги илғор колхозларнинг агротехника фани асосида эришган муваффақиятлари блан танишадилар. Биргина ўтган йили виставкани 111 минг киши келиб кўрди.

Бу йил музей янада кенгайтирилди ва янги бўлимлар очилди. КПСС Маказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорларининг амалга оширилишини тасвирлайдиган виставкалар экскурсиячиларнинг диққатига сазовор бўлмоқда. «Совет ҳукумати хотин-қизларга нималар берди?» деган темадаги виставкани кўп киши келиб кўрмоқда. Қишлоқ хўжалик бўлимида пахтачилик, чорвачилик, ғаллачилик ва боғдорчилик соҳасида эришилаётган ютуқлар тасвирланган.

Музейдаги «Ислом динининг синфий моҳияти» ва «Ҳаётнинг пайдо бўлиши ва тараққиёти тўғрисида фан ва дин» бўлими экскурсиячиларда катта таассурот қолдирмоқда.

Яқинда музейда «Ўзбекистон боғдорчилиги ва сабзавотчилигида Мичурин методларининг қўлланилиши» бўлими очилади.

Музей ходимлари экскурсиячилар ўртасида ишлаш блан чекланмай, Тошкент шаҳридаги корхона, муассаса ва маҳаллаларда ҳам лекция пропагандасини олиб бормоқдалар. Улар шу йилнинг ўзида меҳнаткашлар ўртасида турли темаларда 80 га яқин лекция ўқидилар.

Р. АМИНОВ.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги шарафига

ЯНГИЙЎЛ районидаги 6-нчи мактабда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишига 300 йил тўлганлигига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди.

Мактаб директори Абдужалил Бўрэнов СССР халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ва бузилмас ҳамкорлик ҳақида сўзлаб берди.

Ўқитувчи Зиявутдин Низомов «Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти», кутубхона мудири Раҳматулла Ражабов «Украина ва Ўзбекистон ёзувчиларининг ўзаро ҳамкорликлари», ўқувчи Мансур Раимов «Улуғ Ватан уруши йилларида Украина ёшларининг қаҳрамонликлари» деган темаларда сермазмун доклад қилдилар. Кечанинг бадиий қисмида мактаб ўқувчилари украин ёзувчиларининг ше'рларидан ўқидилар ва украин ашулаларини ижро этдилар. Айниқса, 7-синф ўқувчиларидан Носир Раҳимов, Турсуной Саҳобиддинова, 6-нчи синф ўқувчиларидан Маҳкамов, Турсунов ва Қўймоновалар Максим Рильскийнинг «Халқлар дўстлиги», П. Воронконинг ше'рларини ўқиб, «Дўстлик ҳақида қўшиқ» ва «Украина ва Ўзбекистон» ашулаларини қизиқарли ижро этиб, кеча қатнашчиларининг ҳурматига сазовор бўлдилар.

Кеча қизиқарли ўтди.

Ю. АБДУВАЛИЕВ.

* * *

ТОШКЕНТ. Яқинда 15-нчи мактабда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Тарих ўқитувчиси Боқиев «Буюк дўстлик» деган темада доклад қилди. Мактаб директори Ну'монов «Украина ССРда маориф ва маданият» деган темада доклад қилди. Тантанали кечада сўзга чиққан ўқитувчилардан Новасардов, Қосимов, Расуловлар ва ўқувчилардан Зокиров, Илҳомов ўртоқлар украин халқининг маданият, экономика, саноат соҳасида қўлга киритган ютуқлари ҳақида завқ блан гапирдилар. Йиғилиш охирида мактаб ҳаваскорлари тўгараги Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драмасидан икки кўринишини кўрсатдилар.

М. МИРЗАҚОБИЛОВ.

* * *

ТОШКЕНТ юридик институтининг рус тили кафедраси ўқитувчилари коллективи биринчи ва иккинчи курс студентларининг иштироки блан улуғ байрам — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигига бағишлаб рус тилида бадиий журнал чиқарди.

Журнал икки бўлимдан иборат бўлиб, студентларнинг СССР халқлари ўртасидаги дўстлик темаларида ёзилган 10 та мақоласини, шунингдек совет шоирларининг ше'рларини ўз ичига олади.

Журналда студентлардан Қ. Дадахўжаевнинг «Украинанинг Россияга қайта қўшилишининг тарихий аҳамияти», М. Бердиеванинг «Совет халқларининг бузилмас дўстлиги — Совет жамиятининг ҳаракатлантирувчи кучидир», И. Нажаповнинг «Украина—Совет Иттифоқининг гуллаб-яшнаётган социалистик республикасидир», Д. Жамоловнинг «Т. Г. Шевченконинг ҳаёти ва ижоди», И. Назарқуловнинг «Украина ва Ўзбекистоннинг маданий алоқалари» ва бошқа шу каби актуал темаларда ёзилган мақолалар бор.

Журнални ёзиш ва бадиий жиҳатдан безатишда студентлардан Ғаниев, Тожиев ўртоқларнинг қилган меҳнатлари айниқса мақташга лойиқдир.

А. ЧИНТОШЕВ.

Тарихий воқиага аталган фото-виставка

Сирдар'ё районидаги «XIX партс'езд» колхозининг партия ташкилоти томонидан Украинанинг Россия блан қайта қўшилганига 300 йил тўлишига бағишлаб кўчма фото-виставка ташкил қилинди. Виставкада Украин халқининг тарихига оид ва Украинанинг Совет ҳокимияти йилларида эришган муваффақиятларини тасвирловчи фото ҳужжатлар бор. Бу виставка колхознинг дала шийпонларига олиб борилиб колхозчиларга кўрсатилмоқда ҳамда буюк тарихий воқиа ҳақида агитаторлар суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Шунингдек Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли, Максим Горький номли ва «Победа» колхозларида ҳам буюк тарихий воқиага бағишланган фотовиставкалар ташкил қилиниб, колхозчилар орасида суҳбатлар ўтказилмоқда.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

КИНО

Максим Горький айтганидек, ҳарқандай афсонанинг тагида реал бир ҳақиқат ётади. Чунки бу афсоналарни халқ яратади, халқ эса ҳечқачон ёлғон гапирмайди, ёлғончиларни нафратлайди. Халқ афсоналарида мардлик, соф виждонлилик, ва'дага вафо каби энг олий инсоний ҳислатлар улуғланади.

Бундан бирнеча асрлар муқаддам тўқилган сулув қиз Боян ва жасур йигит Қўзи ҳақидаги қозоқ халқ афсонаси қозоқ халқининг ўтмишда тортган азоб-уқубатлари, золимларга қарши курашлари ва ёрқин келажакка бўлган ишончларини куйлайди. Халқ оғзаки ижодиётининг жонли антологияси бўлган халқ оқинбахшилари бу ажойиб асарни бизнинг замонамизгача етказиб келганлар.

1954 йилда Олмаота киностудияси томонидан чиқарилган «Севги достони» кинофильми ана шу афсона асосида ишланган.

Бояннинг отаси Қорабойнинг фикр-хаёли бойлик орттириш ва мол-дун'ё тўплаш блангина банд. Уни ягона фарзанди Бояннинг тақдири эмас, фақатгина куёв берадиган қалин қизиқтиради, холос. Боян эса Қўзи Кўрпеш исмли бир йигитни севади. Унинг севимли отахони оқин Жарқин Қўзининг жасурлиги ва мардлиги ҳақида унга қўшиқ айтиб беради. Ўз севгисига содиқ Боян бошқа совчиларга рад жавобини беради.

— Сенсиз қайтиб кетаолмайман,—дейди совчи Қодар Боянга. Қиз бўлса қат'ийлик блан:

— Қайси йўлдан келган бўлсанг, ўша йўлдан кетавер,— дейди. Бундай жавобдан халойиқ олдида ўзини ҳақоратланган деб билган Қодар қасос олиш мақсадида ўз одамларига Қорабойнинг йилқиларини ҳайдаб кетишни буюради.

Мард қиз Боян қароқчи Қодарга қарши курашга отланади, унинг кетидан овул йигитлари ҳам курашга отланадилар. Қорабой ўз жонини худди йилқилар блан олиб кетилгандек ҳис қилади. У, Боян отряди блан кетаётган ўз малайи Жонтиққа Боянни Қодарга бериб, ўз йилқилари ва Қодар ва'да қилган қалинни олиб қайтишни тайинлайди.

Боян отряди бир ғорда ўз онаси блан қашшоқликда умр кечираётган Қўзи Кўрпешга дуч келади. Қўзи қизнинг ўз севгилиси Боян эканлигини билмаса ҳам одамгарчилик юзасидан, бу софдил қизнинг номуси учун Қодарга қарши курашга отланади. Қўзи Кўрпеш яккамаякка найзабозликда Қодарни енгади ва уни асир олади. Қорабойнинг йилқиларини ўз жойига ҳайдаб келтиради.

Қизнинг ўз севгилиси Боян эканлигини билган Қўзи Кўрпеш унга янада меҳр қўяди. Лекин мол-мулкка бино қўйган, одамгарчилик туйғуларидан бутунлай маҳрум Қорабой Қўзининг хизматларини тақдирлаш ўрнига ундан тезроқ қутилиш пайига тушади ва қароқчи Қодарни банддан озод қилиб унга қарши юборади.

Ёш Боян ва Қўзининг ёшлик чоғларидаёқ уларнинг ота-оналари қуда бўлишга аҳд қилишган эдилар. Лекин Қўзининг отаси вафот этгач, уларнинг оиласи камбағаллашиб қолган ва Қорабой ўз аҳдидан воз кечиб Қўзини бева онаси блан овулдан ҳайдаб юборган.

Қўзи Кўрпеш қанчалик жасур ва поквиждонли бўлмасин, Қорабойга қалин учун берадиган мол-дун'ёси йўқ. Унда Боянга нисбатан соф инсоний севги бор, холос. Бу муҳаббат йигитга куч ва қувват, мардлик ва жасорат бахш этади. Бу икки ёшнинг муҳаббатини овулнинг оддий кишилари табриклайдилар. Боянни Қўзи Кўрпешдан ажратиш осон иш эмаслигини тушунган Қорабой маккор Жонтиқнинг маслаҳати блан ҳийла йўлига ўтади. У халойиқ олдида ўз қизини 2 ойдан сўнг Қўзи Кўрпешга тўй қилиб беришни айтади. Соддадил йигит бу найрангга чиндан ишониб ўз уйи-тоққа жўнаб кетади. Бетайин Қорабой ўз ва'дасини бебурдлик блан бузиб, узоқ саҳрога кўчиб кетади. Қодар эса бутун фикр-хаёли севгилиси блан банд бўлган, яшаётган Боянни ўз ҳолига қўймай, ўзига тегишга ундайди. Боян кўнмагач, Қодар Жонтиқ ёрдамида қизни зўрлик блан олиб кетмоқчи бўлади. Бу воқиа устига Қўзи Кўрпеш етиб келади ва Боянни қутқазади.

Лекин севишганлар ўз мақсадларига етишаолмайдилар. Номард Қодар айёр Жонтиқ маслаҳати блан қулай пайтни пойлаб Қўзига бехосдан ханжар уради. Қотиллар халқ нафратига дучор бўладилар. Уларни бир бурда нон ва бир қошиқ сувсиз чўлу-биёбонга ҳайдаб юборадилар. Халқ Қўзи Кўрпешни катта мотам блан дафн этади. Лекин Боян ҳам Қўзининг гўри тепасида ўзига ханжар уради.

Бир томонда бойлик ва ҳукмронлик, иккинчи томонда соф муҳаббат — фильм ана шу икки кучнинг кураши асосига қурилган. Қорабой, Қодар ва Жонтиқлар ўрта аср реакциясининг типик намоёндаларидир. Улар ўз манфаатлари йўлида ҳарқандай хиёнатдан ҳам қайтмайдилар.

Боян ва Қўзини ҳечқанақанги бойлик қизиқтирмайди, улар бирга бўлишса, шунинг ўзи кифоя. Улар ҳарбир оддий одамга ҳурмат ва э'тибор блан қарайдилар. Улар халқ тарафида, шунинг учун халқ улар тарафида. Бу икки социал куч ўртасидаги кескин кураш соф юракли ма'шуқлар фойдасига — Боян ва Қўзи фойдасига ҳал бўлади.

Фильмда асосий рольларни ижро этган Меҳнат Қизил Байроқ орденли Олмаота академик драм театрининг артистлари С. Кожамқулов (Қорабой), Ш. Жандарбекова (Боян), Ш. Аргимбеков (Қўзи-Кўрпеш), С. Кормисов (Жонтиқ), Н. Жантурин (Қодар) ўз рольларини юксак маҳорат блан ижро этганлар. Фильмнинг муваффақиятли чиқишида асосий оператор М. Аранишев ва оператор А. Ковальнинг ҳам хизматлари катта. Сценарий автори Г. Мусрепов, постановкачи Ш. Айманов ва Таккель ҳамда рассом П. Зальцман ва Галимбоев ўртоқлар фильмда Қозоғистон колоритини тўлалигича бераолганлар.

Лекин шуни айтиш кераки, фильмда қозоқ халқининг музика маданияти ўзига муносиб ўринни эгалламаган. Машҳур халқ оқинлари ватани бўлган Қозоғистоннинг бой музика меросидан унумли фойдаланилганда фильмнинг муваффақияти янада ошган бўларди.

Олмаота киностудияси томонидан ишланган «Севги достони» кинофильми совет кино сан'атининг катта ютуғидир.

Шаҳар меҳнаткашлари «Севги достони» фильмини зўр иштиёқ блан томоша қилмоқдалар.

С. ТОИРОВ,
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Бинокорлар клубида кинолекторий

Оҳангарон қурилиш бошқармасининг клубида кейинги пайтларда табиий-илмий билимларни пропаганда қилиш анча яхшиланди. Бу ерда қурилиш бошқармасининг инженер-техник ва илмий ходимлари техника янгиликлари, бинокорларнинг илғор иш тажрибалари ҳақида лекциялар ўтказиб турадилар.

Бу йил клубда лекторий ташкил қилиниб, «Бизнинг социалистик Ватанимиз» деган темада ва халқ демократияси мамлакатлари ҳақида цикл лекциялар ҳамда педагогикага оид суҳбатлар ўтказилмоқда. Лекциялардан сўнг шу темага оид кино-фильмлар кўрсатилмоқда. Меҳнаткашлар лекция ва кинофильмларга зўр қизиқиш блан қатнашмоқдалар.

Г. НАГУМАНОВ.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

„СССР халқ хўжалигида Ўзбекистоннинг тутган ўрни“

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи Ўзбекистон ССР жамияти томонидан 1953 йилда фан, адабиёт, техника ва бошқа соҳалар бўйича ўқилган лекциялардан 60 га яқини брошюра ҳолида нашр қилинди. Булардан 10 дан ортиғи—ижтимоий фанлар, шу жумладан социалистик экономикамизнинг ривожланиш масалаларига бағишланган.

Жамиятнинг ҳақиқий а'зоси К. Н. Бедринцевнинг «СССР халқ хўжалигида Ўзбекистоннинг тутган ўрни» номли китоби шундай брошюралар жумласига киради.

Автор ўзининг бу брошюрасида Ўзбекистон республикасининг Коммунистик партиямиз раҳбарлигида, улуғ рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг қардошларча ёрдами натижасида ўтмишда қолоқ, аграр ўлкадан ҳозирда индустриал — колхозлашган, экономикаси ва маданияти ривожланган илғор социалистик республикага айланганлиги, мамлакатимиз экономикасида муҳим ўрин эгаллаганлигини кўрсатишга ҳаракат қилган.

Ўртоқ К. Бедринцев Ўзбекистоннинг Иттифоқимиз экономикасида тутган асосий роли ва унинг иқтисодий аҳамияти ҳақида гапириб, бундай дейди:

«Ўзбекистонда пахтачиликнинг ривожланиши Совет Иттифоқининг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга ёрдам беради ва шу блан бир вақтда республикадаги ишлабчиқариш кучларини юксалтирадиган муҳим фактордир. Бу боғланиш ўзбек халқи блан Совет Иттифоқидаги бошқа барча халқлар ўртасида тобора кучайиб бораётган иқтисодий алоқаларнинг негизидир» (19 бет).

Социалистик мамлакатимизнинг ҳарбир иқтисодий районининг ривожланиши социализмнинг асосий иқтисодий қонуни ва халқ хўжалигининг планли пропорционал ривожланиш қонуни асосида амалга оширилмоқда. Брошюранинг дастлабки қисмида мамлакатимизнинг иқтисодий районларга бўлинишини белгиловчи асосий моментлар кўрсатилиб, иқтисодий районлар ҳақида умумий тушунча беришга ҳаракат қилинади.

Лекин, китобнинг бу қисмини ўқиб, мамлакатимизнинг қандай иқтисодий районларга бўлинганлиги ҳақида етарли аниқ тушунча ҳосил қилиш қийин. Китобхон Ўзбекистон Совет Социалистик республикаси алоҳида иқтисодий район ҳисобланадими ёки Ўрта Осиё республикаларининг ҳаммаси бир иқтисодий район составига кирадими, деган саволга аниқ жавоб топаолмайди. Шунингдек, иқтисодий район блан ма'мурий бўлиниш ўртасидаги умумийлик ҳақидаги масала ҳам аниқ ифодаланган эмас.

Китобчанинг кейинги бобларида Ўзбекистон республикаси халқ хўжалигининг ривожланиши, унинг ишлабчиқариш ихтисоси, республикада комплекс хўжаликнинг вужудга келиши ва шунга ўхшаш масалалар баён қилинади. Брошюра автори Ўзбекистон Совет Иттифоқида етиштириладиган бутун пахтанинг учдан икки қисмини, пилланинг ярмини, қоракўл терилари ва қуруқ меванинг 40 процентини беради, деб та'кидлайди-ю, аммо республикамиз саноати бутун Иттифоқ саноатида қандай ўрин тутганлигини кўрсатиб бермайди. Ваҳоланки, Ўзбекистон биринчи даражали техника блан қуролланган илғор саноатлашган республикадир.

Ма'лумки, транспорт республикамизнинг қардош республикалар блан узвий иқтисодий алоқа боғлашида катта аҳамиятга эгадир. К. Маркс айтганидек, транспорт моддий ишлабчиқаришнинг тўртинчи соҳасидир. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда транспортнинг барча турлари тез сур'атлар блан ривожланди. Лекин, брошюрада репубикамизда транспортнинг ривожланиши ва унинг тутган ўрни ҳақида ҳечқандай ма'лумот берилмаган.

Китобчанинг кейинги — «Республика ишлабчиқариш кучларини янада ривожлантириш соҳасидаги перспектива ва вазифалар» сарлавҳали боби ҳозирги замон китобхонларининг талабига етарли жавоб бераолмайди. Бу қисмда КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг «СССР Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг республикамиз экономикасини янада ривожлантиришдаги ғоят катта аҳамияти кўрсатиб берилмаган. Шунингдек, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг кенг исте'мол ва озиқ-овқат ҳамда саноат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш ҳақидаги, ҳамда совет савдосини янада ривожлантириш ҳақидаги қарорлари асосида республикамиз экономикасининг ривожланиш перспективаси кўрсатиб берилмаган. Ҳолбуки, бу қарорлар китобча нашр этилишига қадар э'лон қилинган ва улардан, албатта, фойдаланиш лозим эди.

Бундан ташқари китобда материалларни жойлаштиришда ҳам камчиликларга йўл қўйилган. Китобнинг ба'зи бўлимлари (масалан, табиий шароит ҳақидаги қисми) олдинроқ берилиши ва китоб боблари бирмунча йириклаштирилиши лозим эди.

Шунингдек, таржимон ҳам ўз ишига бир қадар мас'улиятсизлик блан қараган. Масалан, брошюранинг бешинчи бетида қуйидаги жумлани учратамиз: «Кенгайтирилган социалистик такрор ишлабчиқариш процессининг жуда зарур шарти бўлган ишлабчиқариш воситалари ишлабчиқаришни кўпроқ ўстириш конкрет иқтисодий район доирасида яхлит бутун бир процесс бўлмиш кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқаришнинг, я'ни бутун мамлакат масштабида амалга оширилаётган бир бутун кенгайтирилган социалистик такрор ишлабчиқаришнинг жуз'ий бир кўриниши сифатида амалга оширилади».

Бу жумлани анча ихчамлаштириб, ўқучига тушунарли, содда қилиб бериш мумкин эди, албатта. Бундай чалкаш ва узундан-узун жумлалар китобчада анчагина учрайди. Бундан ташқари бирхил фикр китобнинг турли жойларида бирнеча марта такрорланади. Бунга социализмнинг асосий иқтисодий қонуни ҳақидаги тушунтиришнинг дастлабки бобларда 3-4 марта қайтарилиши мисол бўлаолади. Демак брошюрада юқорида кўрсатилган камчиликларнинг мавжудлиги, сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи Ўзбекистон ССР жамиятининг рецензентлари китобни нашр қилишда авторга нисбатан юксак талаб қўймаганликлари кўриниб турибди.

Китобчанинг темаси, шубҳасиз, актуал. Бу темадаги лекциялар СССРнинг иқтисодий географиясини ўрганучи студентлар ва ўрта мактаб ўқучилари учун, айниқса зарурдир. Автор китобчани иккинчи нашрга тайёрлаганда юқорида кўрсатилган камчиликларни э'тиборга олиш блан бирга, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорига асосланиб, республикамиз экономикасининг ривожланиши перспективалари ва вазифаларини асосли равишда ёритишга алоҳида э'тибор бериши керак.

Ҳ. СОБИРОВ,
Иқтисодий фанлар кандидати.

Қисқа сатрларда

Сирдар'ё районидаги Охунбобоев номли колхозда икки қаватли мактаб биноси қурилмоқда. Шунингдек бу йил колхозда 50 хонадон учун уй-жой, катта молхона, медпункт ва бошқа кўпгина жамоат бинолари қуриш кўзда тутилади.

Э. Раҳмонов.

☆

Паркент район партия комитети ва «Сур'ат» газетаси редакцияси район мактаблари, муассасалари ва колхозларда чиқадиган деворий газета ҳамда фотогазеталар кўригини ўтказди. Кўрик якунида I-нчи ўринни Чанги Хисарак қишлоқ советидаги Будённий номли мактабнинг «Ленин йўли» деворий газетаси ва МТС фотогазетаси олди.

Ю. Баҳодиров.

☆

Тошкент Давлат юридик институти ёнида студентлар учун буғ блан иситиладиган беш қаватли катта ётоқхона биноси қурилмоқда. Қурилиш шу йил сентябрь ойи охирида битказилиб, фойдаланишга топширилади.

Р. Каримов.

☆

Чиноз районида янги босмахона биноси қурилди ва янги техника блан жиҳозланди. Райoннинг «Ленин байроғи» газетаси шу босмахонада босилмоқда. Бундан ташқари, босмахона колхозлар ва бошқа ташкилотларнинг турли заказларини ҳам бажармоқда.

У. Мадраҳимов.

☆

Тошкент область, Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг иккинчи бригадасида катта парник қурилмоқда. Яқин кунларда парник ишга туширилади, колхозда кўчат етиштириш янада кўпаяди.

Т. Имомхўжаев.

☆

Бўка районидаги 1-нчи МТС ҳузурида машина-трактор устахонаси қурилмоқда. Бу қурилишга давлат томонидан 8 миллион сўм маблағ ажратилди. Қурилишда ишловчиларга қулай шароитлар яратиб берилган.

А. Маҳмудов,

☆

Гулистон районидаги колхозлар орасидаги серқатнов йўллар тузатилмоқда. Район маркази Крестьянский қишлоғидан «Красная заря» колхозига бориладиган 8 километрлик катта йўлга тош-шағал тўкилмоқда. Шу кунга қадар йўлнинг 20 километрига тош-шағал ётқизилди.

Т. Рўзибоев.

☆

Оҳангарон шаҳри марказида икки қаватли шахтёрлар клуби биноси битказилди. Бино 16 минг кубометр майдонни эгаллайди. Бунда лекция ва ўқиш зали, кутубхона ва бадиий ҳаваскорлар тўгараги учун ажратилган махсус хоналар бор.

Е. Годовиков.

☆

Ховос районининг Киров номли ва Маленков номли колхозлари участкаларида овчи ўртоқ Шоназар Абдураҳмонов 6 бўрини тириклигича тутди.

Жамоат чорвачилиги зараркунандаси, йиртқич ҳайвонларга қарши курашдаги Абдураҳмоновнинг қилган хизмати муносиб равишда тақдирланди. Уни колхозлар 2 қўй блан ва «Заготживсирьё» идораси 600 сўм пул блан мукофотлади.

А. Ширинбоев.

Ўзаро текширишда аниқланган камчиликларни тезда тугатиб, ғўза парваришини кучайтирайлик!

*

Областимиз пахтакорлари Андижон областининг пахта далаларида

АНДИЖОН, («Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбиридан). Андижон блан Тошкент область пахтакорларининг мўл ҳосил учун бошланган социалистик мусобақаси бирнеча йиллардан буён давом этади. Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни ривожлантириш, пилла ҳосилини ошириш юзасидан 1954 қишлоқ хўжалик йилида мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлигини текшириш учун Тошкент областининг вакиллари Андижон областидаги колхоз ва совхозларда ғўза парваришини бориши блан танишмоқдалар.

Текшириш бригадасининг бир группаси Пахтаобод район колхозларида бўлди. Пахтаобод —Андижон областининг юқори ҳосилли илғор районидир. Бу район колхозчилари партиямиз XIX с'езди ва КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март Пленумлари қарорларида белгилаб берилган программани тўла амалга ошириб, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Пахтаобод МТСи ва колхозларнинг моддий-техника базаси яна мустаҳкамланди. Партия, ҳукуматимиз томонидан берилаётган доимий ёрдамидан тўғри фойдаланаётган колхозлар пахтачиликни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришаётирлар. Шунинг учун Пахтаобод райони ва МТСи бу йил Москвада очиладиган Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқини олди.

Шу кунларда Пахтаобод районининг далаларида ишлар қизғин бормоқда. Бутун иш ғўза парваришини кучайтириш—барча майдонда ғўзани барвақт ҳосилга киритиш йўли блан мўл ҳосил етиштиришга қаратилган. Тошкент областининг вакиллари Уйғур қишлоқ советида бўлганларида Сталин номли, Ленин номли, Ворошилов номли колхозларда колхозчилар блан механизаторларнинг, агрономлар блан тажрибакорларнинг мустаҳкам ҳамкорликда меҳнат қилаётганликларини кўриб хурсанд бўлдилар. Шу блан бирга бригада а'золари пахтаободлилар ишида йўл қўйилаётган камчиликларни ҳам кўрсатиб, дўстона маслаҳатлар бердилар.

Минг гектардан ошиқ пахта майдонига эга бўлган Сталин номли колхознинг ўртоқ Ҳамроқул Тўхтаев бошлиқ 6-нчи бригада а'золари гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бригада ғўзаси биринчи ва иккинчи культивациядан чиқарилган, ўғитланган бўлиб, ҳозир 2-нчи чопиқ ўтказилмоқда. Колхознинг ўртоқ Акбарали Мамадалиев, А. Баратов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза яхши парвариш қилинаётир. Колхозда хизмат қилаётган 1-нчи МТСнинг ўртоқ Тожибой Ашуров бошлиқ бригада механизаторлари социалистик мусобақада илғор иш намуналарини кўрсатмоқдалар. Тракторчилар Тошкент область Ўртасарой районидаги 1-нчи МТС 4-нчи трактор бригадаси а'золарининг чақириқларига қўшилиб, мавсумда минг гектар экин майдонини ишлаб бериш мажбуриятини олганлар. Универсалчилардан Т. Ашуров, Н. Сиддиқов, Исаев ўртоқлар ҳар куни 12—14 гектардан ердаги ғўзани культивация қилиб, уни кетма-кет ўғитлаб бермоқдалар.

Ўзаро текшириш бригадасининг а'зоси, Тошкент область Оржоникидзе район Куйбишев қишлоқ советининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати ўртоқ В. Мавлонова колхознинг биринчи участкасида ғўза парваришининг боришида бирқанча камчиликлар борлигини аниқлади. Жумладан, бу участка ерларида ягана чала бўлган, айрим карталарда культивация сифатсиз ўтган, болали аёллар учун барча шароит мавжуд эмас, дала шийпонларида кўчма ясли, боқчалар ташкил қилинмаган.

Мусобақадошларнинг танқид ва маслаҳатларидан амалий хулоса чиқарилди. Биринчи навбатда дала ишига қўшимча яна 100 дан ошиқ киши жалб қилинди.

Ворошилов номли колхоздаги ўртоқ Қулматов бошлиқ бригаданинг О. Ўринова, К. Мамадалиева бошлиқ звеноларида ғўзалар ялпи шоналаётир. Умуман, бригаданинг тажрибали а'золари ғўзанинг тез ва яхши ривожланиши учун барча чораларни кўрмоқдалар. Тошкентлилар бу колхозда ҳам бир қатор камчиликларни очиб, тегишли маслаҳатлар бердилар.

Аммо Пахтаобод районидаги ҳамма колхоз ва бригадаларда ҳам ғўза парваришида камчиликлар йўқ деб бўлмайди. Масалан, Будённий номли, Охунбобоев номли, ва «Коммуна» колхозларида ғўзаси сийрак жойлар кўп. Ба'зи пайкалларда яганалаш тугалланмаган ёки чала қолган. Ғўзани культивация қилиш графиги қониқарсиз бажарилмоқда. Пахтаобод 1-нчи МТСининг раҳбарлари (директори ўртоқ Михайлов) ғўза парваришидаги кечикишни тугатиш учун зарур агротехника чораларини тўла амалга оширишлари лозим.

Тошкент область вакилларининг 2-нчи бир группаси Олтинкўл районидаги «Коминтерн» колхозида бўлди. Колхознинг 505 гектар пахта майдонидаги ғўзаси яхши ўсмоқда. 200 гектардан ортиқ ерда ғўза шоналайбошлаган. Д. Қодирова, А. Ражабов бошлиқ бригадаларда ғўза айниқса яхши парвариш қилинмоқда.

Андижон областида пиллачилик ҳам катта салмоққа эга. Тошкентлилар область пиллачиларининг мўл ҳосил етиштиришдаги тажрибаларини қизиқиб ўрганмоқдалар. Олтинкўл, Пахтаобод ва Андижон районларидаги колхозлар давлатга пилла топширишни бошлаб юбордилар. Олтинкўл районидаги «Коминтерн» колхозининг пиллачилари ҳар қути уруғдан 80 килограммдан пилла олиш учун курашмоқдалар.

Областьнинг Андижон, Чинобод, Ворошилов районларига борган тошкентлилар бу район колхозларида ғўза парваришининг сифатсиз бораётганлигини, айниқса ғўза тупларининг сийрак бўлиб қолганлигини кўрсатдилар. Чинобод, Андижон районидаги колхозларда ғўзани озиқлантириш кечикмоқда. Чинобод районидаги Ленин номли, Сталин номли колхозларда ғўзани культивациялашда агротехника қоидалари бузилган. Машиналардан унумли фойдаланишга э'тибор берилмаётир. Бундай аҳвол Ворошилов районидаги Фрунзе номли ва Молотов номли колхозларда ҳам бор. Бу районларда колхозчилар ўртасида социалистик мусобақани кучайтиришга, сиёсий оммавий ишларга кам э'тибор берилган, дала шийпонлари жиҳозланмаган.

Мусобақадошлар яна бирқанча камчиликларни очиб ташладилар ва бу камчиликларни тузатиш йўлларини кўрсатиб бердилар.

Т. ОРИПОВ,

*

Чинозда ғўза парвариши кечиктирилаётир

Мусобақадош Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригада а'золаридан бир группаси Чиноз район колхозларида бўлиб мўл ҳосил етиштириш юзасидан социалистик мусобақада олинган мажбуриятнинг бажарилишини текширишдан ўтказдилар.

Чиноз район колхозчилари олинган мажбуриятга мувофиқ бу йил ҳарбир гектар ердан давлатга 33 центнердан пахта ҳосили етказиб беришлари керак. Ўзаро текшириш, район колхозларида ишнинг ана шу мажбуриятни та'минлайдиган даражада ташкил қилинмаганини кўрсатди, ғўза парваришида жиддий хатоларга йўл қўйилаётганлиги ма'лум бўлди.

Ленин номли колхозда меҳнат интизоми жуда бўшашиб кетган. Айрим колхозчилар меҳнат минимумини бажармаётир. Ишлаш қобилиятига эга бўлган кўпгина колхозчилар ғўза парваришига ҳозир ҳам тўла сафарбар этилмаган. Ўртоқ Боймат Нурматов бошлиқ 2-нчи бригадада меҳнат интизоми бузилаётгани учун кундалик графиклар бажарилмаётир. Бригадада 8,5 гектар ердаги ғўза биринчи чопиқдан чиқарилгани ҳолда, «61 гектар ердаги ғўза чопиқ қилинди» деб нотўғри ма'лумот берилган.

Бригада ва звено бошлиқлари дала ишларининг сифатли бўлишига э'тибор бермаётирлар. Табельчилар ҳар куни кечқурун ишни ҳисобга олаётган пайтларида, чопиқ ва культивациянинг қандай бажарилганлиги блан қизиқмайдилар. Натижада ғўза культивацияси ниҳоятда сифатсиз ўтказилмоқда. Бу колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Худойқулов бошлиқ 4-нчи бригада универсалчилари қатор ораларини юза ва чала культивация қилганлар.

Колхозда гектарнинг тўлиқ бўлиши учун курашилмаётир. Ўртоқ Ҳасан Мирзаумаров бошлиқ бригадада 30—40 процент ерда ғўзалар ола бўлиб қолган. Аммо, бригадада қўшимча чигит экиб, туп қалинлигини нормал қилиш тадбирлари амалга оширилмаётир. Колхознинг айрим бригадаларида дала ишлари бирбирига боғлаб олиб борилмайди. Шунинг учун агротехника қоидалари бузилмоқда. Масалан, ўртоқ Эсанов бошлиқ бригадада 4 гектар ердаги ғўзага минерал ўғит солинган-у, лекин суғорилмаган.

Район ташкилотларидаги ма'лумотларга қараганда, «XIX партия с'езди» колхозида ғўза парваришининг сур'ати ҳам, сифати ҳам яхши. Аммо ҳақиқий аҳвол блан танишганда колхоз раҳбарлари кўз бўямачилик қилаётганликлари ма'лум бўлиб қолди. Чунончи, колхозда фақат 578 гектар ердаги ғўза бир марта чопиқ қилинган бўлса ҳам МТСга «1050 гектар ердаги ғўза чопиқдан чиқарилди» деган сводка берилган. Бунинг устига ғўза яганаси шу вақтгача тамомланмаган.

Райондаги бошқа кўпгина колхозларда ҳам ғўза парвариши яхши бўлмаётир. Озиқлантириш, суғориш қониқарсиз аҳволда.

Ўзаро текшириш бригадаси «Қизил Октябрь», Хрушчев номли, Каганович номли ва бошқа колхозларда ҳам бўлди ва дала ишларидаги хато, камчиликларни очиб ташлади.

Чинозлилар ўзаро текшириш даврида аниқланган юқоридаги камчиликларни тезда тугатишлари, ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбориб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришга пухта замин тайёрлашлари керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
Ж. МАДУМАРОВ.

Янги ерларда

Паркент районидаги Сталин номли колхоз а'золари СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954—1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қароридан руҳланиб, бу йил биринчи марта 150 гектар ерга чигит экдилар. Улар ҳарбир гектар ердан 20 центнердан пахта ҳосили етиштириш мажбуриятини олиб, шу кунларда ғўза қатор ораларини юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилмоқдалар.

Колхоз правлениеси пахтачилик бригадаларига бошчилик қилиш учун тажрибали кишиларни танлади. Са'ди Мирҳайитов, Деҳқон Каримов ўртоқлар ана шулар жумласидандир. Ҳар иккала бригадада ҳам 75 гектардан пахта ери бўлиб, бундаги барча дала ишлари олинган шарафли мажбуриятнинг бажарилишини та'минлашга қаратилмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти пахтакорларнинг унумли ишлашлари учун қулай шароитлар яратиб бермоқда. Ҳарбир бригадада дала шийпонлари қурилиб, пахтакорлар иссиқ овқат блан ўз вақтида та'минланиб турилипти.

Мана бундай тадбирларнинг амалга оширилиши ягана ва чопиқда ишлаётган кўпчилик колхозчиларга кундалик нормаларини доим анчагина ошириб бажариш имкониятини бермоқда. Жумладан, ўртоқ Каримов бошчилик қилаётган бригада а'золаридан М. Ғуломов, С. Жўраев, М. Каримова ва Мирҳайитов бригадасидан Ғ. Солихов, М. Примов ва У. Бозорбоев ўртоқлар яганалашда ва ғўза қатор ораларини ишлашда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригада а'золари барча ишни социалистик мусобақа асосида ташкил қилиб, ғўзани биринчи парваришдан сифатли қилиб чиқардилар.

Т. СУЛАИМОНОВ.

ФЕЛЬЕТОН

Ўт босган ғўзалар ва беғам раис

Андижон областидан келган ўзаро текшириш бригадасининг а'золари Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхозда айрим далалардаги ғўза ўт ичида қисилиб қолаётганлигини аниқладилар. Лекин колхоз раиси Қ. Абдуллаев аҳвол шундай бўлишига қарамай, ғўза парваришини кучайтириш тўғрисида керакли тадбирларни амалга оширмаётир. У, хотиржамликка берилиб, кўп вақтини соя-салқин жойларда ўтказмоқда.

(Мухбир хабаридан)

Расм Н. Меламедники.

Чордона қуриб ўлтирар раис,
Қўлларида юлғинсоп қамчин.
Атрофида ёввойи ўтлар
Дала бўйлаб ёяр қулочин.
Раис юрар парвойи палак,
Парваришдан йўқ асло дарак.
Ўт ичида ғўзалар нимжон,
Чанқаб ётар, ачинар юрак.
Наҳот унинг ачинмас дили,

Мажлисларда ўн қарич тили,
Ва'даларни беради қоп-қоп,
Шундай такрор қилар ҳар йили.
Вақт борида ишингни тузат!
Билиб қўйки, дамлар ғанимат.
Пушаймонинг ўзинга душман
Бу сўзларда бордир ҳақиқат!

Қодир АҲМАДИИ.

Болалар муассасалари ишини яхшилашга э'тиборни кучайтирайлик

Коммунистик партия ва Совет давлати болалар ва оналар тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бизнинг мамлакатимизда хотин-қизларнинг ишлабчиқаришда юқори унумли ишлаши ва жамоат ҳаётида янада активроқ қатнашишлари учун барча зарур шароитлар яратиб берилмоқда. Партия, ҳукуматимизнинг ғоят катта ғамхўрликларидан илҳомланган совет хотин-қизлари социалистик халқ хўжалигимизнинг ҳамма соҳаларида фидокорона меҳнат қилишнинг ажойиб намуналарини кўрсатмоқдалар.

Бутун республикамиз меҳнаткашлари блан биргаликда областимизнинг колхозлари, МТСлари ва совхозларида ишлаётган хотин-қизларимиз ҳам КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларини бажариш учун курашиб, янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Областимиз колхоз, совхозларида меҳнатга яроқли кишиларнинг ярмидан кўпини хотин-қизлар ташкил этади. Улар зўр ғайрат ва юксак ижодий кўтаринкилик блан меҳнат қилиб, пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан йилдан-йил мўл ҳосил етиштирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қароридан илҳомланган областимиздаги колхозларнинг мингларча хотин-қизлари ўтган йили пахта йиғим-терими даврида ўн-ўнбешмингчилар ҳаракатига қўшилиб, катта муваффақиятларга эришдилар. Оржоникидзе районидаги Пушкин номли, «Қизил Ўзбекистон» ва Сирдар'ё, Ўртачирчиқ, Ўртасарой районларининг кўпгина колхозларидаги хотин-қизлар ўтган йили 10—15 минг килограммдан пахта териб топширдилар. Пахта теришда яхши ишлаганликлари учун область бўйича 167 хотин-қиз Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланди.

Шуни ҳам қайд қилиб ўтиш керакки, ватанпарвар колхозчи хотин-қизлар агротехника қоидаларига амал қилиб, 1953 йилда пахтадан юқори ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Масалан, Ховос районидаги Молотов номли колхознинг Насиба Нурматова бошлиқ бригада а'золари ҳар гектар ердан 28 центнердан, Бекобод районидаги Будённий номли колхознинг Ҳолбиби Ўролова бошлиқ бригадаси ва шу райондаги «Далварзин» совхозининг 1-нчи бўлимидаги Назира Воҳидова бошлиқ 1-нчи бригада 40 центнердан пахта топширдилар.

Колхозчи хотин-қизлар бу йил янги бўз ерларни ўзлаштириб, ундан юқори ҳосил етиштириш учун курашда ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ховос районидаги Жданов номли колхознинг коммунист Рўзи Файзуллаева бошлиқ бригада а'золари бу йил 45 гектар ерга чигит экиб, 25 апрельгача колхозда биринчи бўлиб чигитни бутун майдонда бир текис ундириб олдилар. Шунингдек, Чиноз район Каганович номли колхоздаги Ҳасанова бошлиқ звено 15 гектар ерга чигит экишни биринчи бўлиб тамомлади. Гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили топшириш мажбуриятини олган бу звено а'золари ҳозир ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Областимиздаги колхозлардан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Колхоз ва совхозларимизда пиллачилик, чорвачилик, сабзавотчилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантиришда ҳам хотин-қизларимиз ғайрат-ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларида партия ташкилотлари зиммасига колхозчи хотин-қизлар, МТС ва совхозлардаги хотин-қиз ишчиларни ишлабчиқаришга ҳамда ҳосилни ошириш учун актив курашга кенг суратда тортиш ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни кучайтириш вазифаси юклатилган. Лекин шуни ҳам э'тироф қилиш керакки, ба'зи район партия, совет ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари колхоз, совхоз далаларида меҳнат қилаётган хотин-қизларга зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш тўғрисида тегишли ғамхўрлик қилмаётирлар, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг бу ҳақдаги кўрсатмаларини қониқарсиз бажармоқдалар.

Ма'лумки, болалик оналарнинг колхоз, совхоз далаларида муваффақиятли ишлашини та'минлашда болалар боқчалари ва яслиларнинг роли ғоят каттадир. Броқ шунга қарамасдан, областимиздаги колхозларда болалар боқчалари ва яслилари очиш плани йилдан-йилга бажарилмай келаётир. Жумладан, ўтган йили Ховос районида мактабгача ёшдаги болаларни боқча ва яслиларга тортиш плани 75 процент бажарилди. Бекобод, Бўка, Пискент районларида ҳам болалар муассасалари ташкил этиш плани бажарилмади. Бу районларда болалар боқчалари ва яслиларни очиш ҳамда уларни зарур мебель ва инвентарьлар блан та'минлаш масаласига бу йил ҳам кам э'тибор берилмоқда. Ҳозир областьдаги 319 колхоздан 130 тасидагина доимий ишлаб турган болалар муассасалари бор, холос.

Ховос районидаги колхозларда болалар боқчалари ва яслилари очишга э'тиборсизлик блан қаралаётганидан, қишлоқ хўжалик ишларининг ҳозирги қизғин пайтида болалик аёлларнинг бир қисми дала ишларига қатнашмаётирлар. Шу райондаги Молотов номли, Ленин номли, Жданов номли колхозларда ана шундай аҳволни кўриш мумкин.

Бу фактлар жойларда партия ташкилотлари ва колхоз правлениеларининг колхозчи хотин-қизларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тўғрисида етарли ғамхўрлик қилмаётганликларини кўрсатади.

Болалар боқчалари ва яслилари учун ҳар йили кўп миқдорда маблағ ажратилмоқда. Лекин колхоз правлениелари бу маблағлардан тўла фойдаланмаётирлар. Бунга 1953 йилда областьдаги колхозларда болалар муассасалари учун ажратилган 7 миллион 119 минг сўм пулдан фақат 3 миллион 294 минг сўмнинг фойдаланилганини мисол қилиб кўрсатишнинг ўзи кифоя. Бундан ташқари, шундай ҳоллар ҳам содир бўлмоқдаки, болалар боқчалари ва яслилари учун олинган инвентарьлар яхши сақланмаётир, хўжасизликка йўл қўйилмоқда. Чунончи, Ховос районидаги Молотов номли колхозда ўтган йили боқча ва яслилар учун 14 минг сўм сарф қилиб олинган кровать, стол ва стулчалар очиқ ҳавода, қор-ёмғир тагида қолиб, уларнинг ярмидан кўпи яроқсиз бўлиб қолган ва йўқолиб кетган. Бекобод, Бўка, Пискент ва бошқа районлардаги кўпгина колхозларда ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин.

Район партия, совет, комсомол ташкилотлари, халқ маориф бўлимлари, колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари бу соҳадаги мавжуд камчиликларни тезда тугатишлари, хотин-қизларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишлари ва уларнинг колхоз, совхоз ишлабчиқаришига кенг жалб этиш зарур. Бунинг учун даставвал болалар боқчалари ва яслилари ишига э'тиборни кучайтириш лозим.

М. УТЮШИНА,

Область партия комитетининг инструктори.

Ўз касбдошларининг чақириғидан сўнг

СИРДАР'Ё («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ўртасаройли илғор механизаторларнинг республикадаги барча тракторчиларга қарата ёзган мактуби район механизаторлари ўртасида социалистик мусобақани кучайтириб юборди. «XIX партс'езд» колхозида хизмат қилаётган Петухин, «Ленинобод» колхозида хизмат қилаётган Кровашеев, Ворошилов номли колхозда хизмат қилаётган Ғ. Ҳакимов ўртоқлар бошчилигидаги трактор бригадаларининг а'золари ўз касбдошларининг ватанпарварлик чақириқларини якдиллик блан ма'қуллаб, қўшимча мажбуриятлар олдилар.

«Ленинизм» колхозида ишлаётган ўртоқ Ш. Ҳолматов бошлиқ 5-нчи бригаданинг тракторчилари мактубни муҳокама қилар эканлар, ўз ишларидаги жиддий камчиликларни очиб ташладилар. Бу ерда иш органлари тўғри ўрнатилмаганлиги сабабли культивация вақтида ғўзаларни кўмиб кетиш ҳолларига йўл қўйилган. Ҳозиргача тракторчилар доимий ишлаш учун колхоз бригадаларига бириктиб қўйилмаган. Тракторчилар ўртасида меҳнат тўғри уюштирилмаганлиги натижасида кимнинг қандай ишлаётганлиги ҳам ҳисобга олинмай келган. Ҳозир мана бу нуқсонларни йўқотиш учун конкрет ва амалий тадбирлар белгиланди.

Шу кунларда бригада тракторчилари ўртасида ҳарбир «Универсал» блан 1 августгача 1000 гектар ердаги ғўзани ишлаб бериш учун кураш кучайтириб юборилди. Ҳозиргача 200 гектардан ортиқ майдондаги ғўзани культивация қилган тракторчи Х. Ҳолматов мавсум давомида 1200 гектар, 153 гектардаги ғўзани ишлаб берган У. Ҳасанов 1100 гектар ердаги ғўзани культивация қилиш мажбуриятини олдилар. Трактор бригадасидаги қолган 16 тракторчи ҳам ўз устларига ана шундай мажбуриятлар олиб, ғайрат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Редакция почтасидан

Агар Кавфман бўлмасачи?

2-нчи эксплуатация станциясининг ўртоқ Михаил Кавфман ҳайдаб келаётган ЕЗ 57 — 56 «ЗИС — 150» маркали машинаси ташқи кўринишдан ёмон эмас. Машинанинг сирти кўк ранг блан чиройли қилиб бўялган. Биз уни тўхтатиб, кабина эшигини очмоқчи бўлдик, аммо, ҳарқанча ўринсак ҳам иложини тополмадик, Михаил Кавфман бизга қараб кулиб қўйди-да:

— Машинамиз мана шунақа, хафа бўлмайсизлар, — деди, кейин у, эшикни аввал юқорига кўтариб, кейин пастга туширив аранг очиб берди. Машина йўлга тушгандан сўнг Кавфман шикоят қилабошлади.

— Машина капитал ремонтдан сўнг фақатгина 1700 километр йўл босди. Мана, энди мени қийнагани-қийнаган. Моторнинг шовқинидан бош оғрийди. Ҳар иккала эшик ғижиллаб кишининг ғашини келтиради. Бунинг устига машина асбоблари турадиган кабина ичидаги сандиқча очилса-ёпилмайдиган бўлиб қолган. Машина тезлигини кўрсатиб турувчи коробканинг ручкаси ҳам ишламайди.

— Ахир бунга ким сабабчи, айбдори ким? — тоқат қилолмай сўрадик биз.

— Ким бўларди, — сўзида давом этди Кавфман, — Тошкент шаҳар 2-нчи авторемонт заводи-да. Шу завод ремонт қилган машиналарнинг ҳаммаси ҳам шунақа. Чунки, у ердаги капитал ремонт ишлари машина қисмлари ўрнига эски, ишдан чиққан қисмлар ўрнатиш йўли блан бажарилади. Мана шу машинани олайлик. Бунинг двигатели тозаланмаган. Коробкадаги валлар олмаштирилмаган, ҳаво тормозидаги шланглар ҳавсаласизлик блан бириктирилган. Бу эса, тормоз қилиш вазифасини жуда ҳам қийинлаштиради.

Хуллас, ўртоқ Кавфман ўз машинаси ремонтининг сифатсиз эканлигига жуда кўп мисоллар келтирди. Биз шундай қарорга келдик: агар, бу машинани 20 йилдан бери шоферлик қилаётган Кавфман бошқармаса, ёш шоферлар 2-нчи авторемонт заводидан чиққан машиналарни бошқараолмас эканлар. 2-нчи авторемонт заводи бу шикоятларни албатта эшитиб қўйиши керак.

Шаҳардан топмасанг, қишлоққа бор

Қўйлиқ бозоридаги кичкина лоток дўкони олдида бирнеча киши тўпланиб турган эди. Шу пайт лоток ходими ўзига таниш кишилардан:

— Шаҳар магазинларида лезвия топилмайди дейишади, шу гап ростми? — деб сўраб қолди. Бу гапларни эшитиб турган нариги томондаги 4 киши лоток олдига яқинлашди:

— Жуда ҳақ гапни гапирдингиз. Шаҳар магазинларида лезвиянинг оти бор-у, ўзи йўқ. Биз ҳам қидира-қидира тополмай келяпмиз. Бу лезвия деган нарса Олой бозоридаги магазин ва лотокларда ҳам қурипти. Лекин бозорда-чи, бозорда жуда кўп. Улар чайқовчиларнинг қўлидан топилади. Биз чайқовчилардан сўрасак уялмасдан:

— Донаси бир сўм, пулингизга арзиса олинг, — дейишади. Уларга магазинлардан топилиб қолар десак:

— Шаҳардан тополмайсизлар, қишлоққа чиқинглар, — деб жавоб беришди.

Қўйлиқ лотогидаги кекса ходим буларнинг анча сарсон бўлганлигини назарга олди-да, прилавкада турган газламалар орасидан 4 пачка лезвия топиб улар олдига ташлади.

Харидорлар лоток ходимига «раҳмат» айтишди-ю, 4—5 қадам юришгандан сўнг бир-бирларига:

— Яна 1—2 кундан кейин келсак, бу лотокдаги лезвиялар ҳам донаси 1 сўмдан сотадиган чайқовчилар қўлига ўтиб кетарди, — деб пичирлашди.

Харидорларнинг айрим магазин ва лоток ходимларига қўйган бу ҳақли талаби тўғри-да, ахир.

Р. ИСҲОҚОВ,
У. ЖОНГИТОВ.

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИНИНГ КАНДИДАТЛАРИ

Шолининг а'ло нав'ларини етиштириш учун курашда

Ўртасарой районига жойлашган Ўзбекистон шоличилик тажриба станцияси (УзРОС) шолининг янги нав'ларини чиқаришда ҳам, шоли агротехникасини яхшилашда ҳам анча муваффақиятларга эга бўлди. Жумладан, станция кейинги йилларда шолининг яхши, янги нав'ларини чиқарди. Булардан олти нав' шоли давлат нав' синовидан ўтиб, Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларининг шоликорлик зоналарига районлаштирилди. Шолининг бу янги нав'лари серҳосиллиги ва ўзининг ижобий аломатлари жиҳатидан экилиб келинаётган эски нав'лардан, шу жумладан жайдари нав'лардан анча устун туради. Масалан, янги нав'лар 20—30 процент кўп ҳосил беради, пояси ётиб қолмайди, пишган дони тўкилмайди, шоли туйилганда биринчи сорт гуруч кўп чиқади. Бу шолиларнинг турли касалликларга чидамлилиги, шу блан бирга тезпишар бўлиши ҳам нав'нинг энг муҳим биологик қиммати бўлиб ҳисобланади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон шоли станцияси чиқарган УзРОС 7, 7—13, 269, 275, Болгарский 65,1377 нав' шолилар тез орада республика шоликорлик майдонининг 80 процентини ишғол қилади.

Кенг ишлабчиқаришга жорий қилиш учун районлаштирилган янги шоли нав'ларининг қимматини кўрсатадиган ба'зи далиллар қуйидагилардан иборат. Масалан, УзРОС 7, 7—13, 275 нав' шолилар ерга экилган кундан бошлаб ҳисоблаганда 132—133 кунда пишади ва ҳар гектар ердан 73—80 центнергача ҳосил беради. УзРОС 269, 1377, Болгарский 65 нав' шолилар ўртапишар, улар 116—117 кунда пишади ва ҳар гектар ердан 50—70 центнергача ҳосил беради.

Шолининг янги нав'ларини чиқаришда селекция ишлари 1937 йилда шоликорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган схема асосида олиб борилди. Шунинг учун шолининг янги нав'ларини тезроқ чиқариш мумкин бўлди.

Масалан, селекциячилардан Н. Косарев «Кензо» ва политотдельский нав'ли шолилар аралашмасидан якка-якка танлаш усули блан УзРОС 7 нав'ини ва географик жиҳатдан бир-биридан олис турган нав'ларни дурагайлаш усули блан УзРОС 7—13, 17 ва 72 нав'ларини чиқарди. Ана шу усулда селекциячи Е. Свежакова УзРОС 269, 275, 1377 ва Ўзбекистон 2 нав'ларини яратди.

* * *

Шоличилик тажриба станцияси янги шоли нав'ларини чиқариш блан бирга шоли агротехникасини яхшилаш соҳасида ҳам муваффақиятли ишламоқда. Станция шоли, дуккакли ва ғалласимон ўтлардан иборат уч ва беш далалик олмошлаб экиш схемасини ишлаб чиқди. Олмошлаб экишнинг ўт даласига қизил себарга, берсим ва кўпўримли райграслар аралаш экилади. Шундай аралаш экилган кўпйиллик ўтларнинг пичан ва уруғ ҳосили мўл бўлади.

Шоличилик тажриба станциясининг тажрибалари, ерости сувлари яқин турган ерларда бедага қараганда қизил себарганинг анча афзалликка эга эканини, унинг 30 процентгача кўп ҳосил беришини кўрсатди. Шунинг учун станция қизил себарга устида ҳам иш олиб борди. Натижада шоликор ерларда ўстиришга мос келадиган, серҳосил себарга нав'ларини чиқариш мумкин бўлди. Станция чиқарган УзРОС 73 нав' қизил себарга давлат нав' синовидан яхши ўтди, ҳозир у республиканинг шоликор хўжаликларида кенг миқ'ёсда экилиб келинмоқда. Бундан ташқари УзРОС 1 ва УзРОС 3 нав' себаргалар давлат нав' синовига топширилди. Буларнинг автори В. Шчупаковскийдир.

Олмошлаб экишдаги кўпйиллик ўтлар хўжаликда чорвачиликнинг ривожланишига жиддий ёрдам бериши блан бирга, ернинг унумдорлигини ҳам оширади. Броқ, ўт экилган ер унумдорлигини ошириш ва ундан кейин экилган шолидан мўл ҳосил олиш кўпйиллик ўтни яхши парвариш қилиш йўли блан та'мин этилади. Ўтлар ўғитланганда пичан ҳосили 103 центнер бўлиб, ундан кейин экилган шоли 60,1 центнердан ҳосил берди. Тажриба, ўтлар қанча кўп ҳосил берса, ундан кейин экилган шоли ҳам шунча кўп ҳосил беришини кўрсатди. Масалан, ҳар гектар ўтпоядан 35 центнердан ҳосил олиниб, кейин ўрнига шоли экилганида, шолидан 27 центнер ҳосил олинди. Аммо ўт ҳосили 151 центнер бўлганда эса, ўтдан кейин экилган шоли ҳосили 61,2 центнерга етди.

Шундай қилиб, олмошлаб экишда ер унумдорлигини ошириш, шу блан бирга шолидан мўл ҳосил етиштириш учун ўтларни агротехника қоидаларига тўла риоя қилиб парвариш қилиш керак.

Шоличилик тажриба станцияси бегона ўтларнинг биологиясини ўрганиш асосида шоли ва ўтпоялардаги бегона ўтларни йўқотишнинг янги усулини ишлаб чиқди. Бу усулни қўлланиш йўли блан курмак, зарпечак ва бошқа ўтлардан далани 80—90 процент тозалаш мумкин бўлади.

Шоли агротехникаси соҳасидаги янгиликларнинг бири, шолини сув бостирмасдан ўстириш усули бўлди. Бу усул қўлланиши муносабати блан сувга одатдаги шолига қараганда унча талабчан бўлмаган янги нав'лар барпо этилди ва уларнинг агротехникаси ишланиб чиқилди.

Бу янги нав' шолиларни ўстириш учун сув одатдагидан 4—5 марта кам сарф қилинади. Шоли эса гектарига 45—53 центнер ҳосил беради. Бу хил шолининг яна бир афзаллиги шундаки, бунда экинни парвариш қилиш ишлари тўла машиналаштирилади.

Сув бостирмасдан ўстириладиган шоли 1954 йилда республиканинг турли жойларида 500 гектар ерга экилиб ишлабчиқариш шароитида синалади. Бу шоли сув етарлик бўлмаган районларда, ҳамда шоли одатдаги усулда ўстирилганда ернинг мелиоратив ҳолати ёмонлашадиган ерларга экиш учун жуда мос келади.

Ўзбекистон шоличилик тажриба станцияси шоликорликка тегишли бўлган барча масалаларни колхоз, совхозлар ишлабчиқариши блан қаттиқ боғланган ҳолда олиб боради. Шунинг учун ҳам станция республика қишлоқ хўжалиги ривожланишига анча кўзга кўринарлик ҳисса қўшмоқда.

Станция ва унинг совет қишлоқ хўжалик фанини ривожлантиришда фидокорона меҳнат қилаётган айрим илмий ходимлари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига иштирок қилишга муносиб кандидат бўлаолдилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Клуб Қулф“

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 9 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида материал босилиб, унда Бекобод район Калинин қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг ҳашаматли клубини маданий-оқартув ишлари марказига айлантирилмай, омбор қилиб қўйилгани танқид қилинган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Бекобод район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Мухторовнинг хабар қилишича текширишда газетада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган. Колхоз клуби бўшатилиб, тартибга солинган. Ҳозир клуб колхозчиларнинг унумли меҳнатидан кейин маданий дам олиш ва ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилмоқда. Клубда кино-картиналар кўрсатилиб, турли темада доклад ва лекциялар ўтказилмоқда.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИНИНГ III С'ЕЗДИГА КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ КЕЛДИ

БУДАПЕШТ, 24 май. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси — КПСС Марказий Комитети Президиумининг а'зоси К. Е. Ворошилов, КПСС Марказий Комитети а'зоси М. Б. Митин ва И. Т. Виноградов Венгрия меҳнаткашлар партиясининг III с'ездига қатнашиш учун бугун Будапештга келди.

СССР ва Венгрия чегарасида делегацияни Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'зоси Эрне Гере, шунингдек СССРнинг Венгриядаги элчиси Е. Д. Киселев кутиб олдилар. Будапештдаги ғарбий вокзалда делегацияни Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Матиас Ракоши, ВМП Марказий Комитети сиёсий бюросининг а'зоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Имре Надь ва ВМПнинг бошқа раҳбарлари ҳамда Венгрия ҳукуматининг а'золари, шунингдек қардош коммунистик ва ишчи партияларининг с'ездга келган делегацияларининг а'золари кутиб олдилар.

ВЕНГРИЯ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИНИНГ III С'ЕЗДИ ОЧИЛДИ

БУДАПЕШТ, 24 май. (ТАСС). Бугун Будапештда ғоят баланд руҳ ҳукм сурган вазиятда Венгрия меҳнаткашлар партияси (ВМП)нинг III с'езди очилди.

С'ездни ВМП Марказий комитети Сиёсий бюросининг а'зоси Имре Надь очди. У, венгер халқи Венгрия меҳнаткашлар партиясининг раҳбарлигида бахтли истиқбол сари, социализм сари ишонч блан олға бораётганлигини айтди.

Партиямиз III с'ездининг ҳарбир делегати, деди сўнгра Имре Надь, халқимизнинг бирлигини, партиямизнинг бирлигини янада кўпроқ жипслаштиришга қаттиқ бел боғлаган. Бу бирлик бизларга душманнинг ҳамма кирдикорларига қаттиқ қарши туриш имкониятини беради. Халқимиз партияга ишонади.

Сўнгра Имре Надь айтдики, партиянинг II с'ездидан буён ўтган вақт ичида халқаро ишчилар ҳаракати оғир мусибатга учради. Лениннинг шогирди ва Ленин ишининг давомчиси Сталин вафот этди. Халқаро ишчилар ҳаракатининг кўзга кўринган арбоби Клемент Готвальд вафот этди. С'езд делегатлари Имре Надьнинг таклифи блан ўринларидан туриб, ўртоқ Сталиннинг ва ўртоқ Готвальднинг хотирасини ҳурмат блан эсга олдилар.

Имре Надь уқтириб ўтдики, с'езд тинчлик учун кураш, уруш оловини ёқувчиларга қарши кураш айниқсз кескин тус олган пайтда тўпланди. Бизнинг партиямиз, деди у, Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик лагери сафларида туриб, халқаро аҳволдаги кескинликни юмшатиш учун, тинчлик иши учун қат'ий курашиш орзуси блан тўлиб тошгандир.

Имре Надь с'езд номидан ва бутун Венгрия меҳнаткашлар партияси номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ўртоқ К. Е. Ворошилов бошчилигидаги делегациясини табриклади. Делегатлар ўринларидан туриб, КПСС делегациясини гулдурос қарсаклар блан табрикладилар. С'езд қардош коммунистик ва ишчи партияларининг делегацияларини қизғин табриклади. С'ездда бошқа мамлакатлардаги қардош коммунистик партиялар ва ишчи партиялардан жам'и 29 делегация бор.

С'езд 35 кишидан иборат президиум сайлайди. Гулдурос қарсаклар остида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси ва бошқа қардош коммунистик ҳамда ишчи партияларнинг делегациялари президиумга таклиф этиладилар. Сўнгра с'ездннинг иш органлари — секретариат, редакция комиссияси, партиянинг ўзгартирилган устави проекти юзасидан киритилган таклифларни ишлаб чиқиш комиссияси, мандат комиссияси сайланади ва ҳоказо.

С'ездннинг қуйидаги кун тартиби қабул қилинди:

1. Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг ҳисоботи ва ВМПнинг вазифалари. Докладчи ўртоқ Матиас Ракоши.

2. Давлат аппарати ва советларнинг вазифалари. Докладчи ўртоқ Имре Надь.

3. Марказий контроль комиссиясининг ҳисоботи. Докладчи ўртоқ Карой Кишш.

4. Венгрия меҳнаткашлар партиясининг уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида. Докладчи ўртоқ Лайош Ач.

5. Венгрия меҳнаткашлар партиясининг раҳбар органларини сайлаш.

Шундан кейин кун тартибининг биринчи моддаси юзасидан ВМП МК биринчи секретари Матиас Ракоши доклад қилди.

☆ ☆ ☆

БУДАПЕШТ 25 май. (ТАСС). Венгрия меҳнаткашлар партияси (ВМП)нинг учинчи с'езди бугун ўз ишини давом эттирди. Эрталабки мажлисда МК биринчи секретари ўртоқ Матиас Ракошининг доклади юзасидан музокаралар бошланди. Биринчи бўлиб Будапешт шаҳар партия комитетининг секретари Ласло Фаркаш сўзга чиқди, у пойтахт саноатининг ишидаги ва партия ташкилоти томонидан саноатга раҳбарлик қилишдаги камчиликларни танқид қилди.

Венгрия Халқ Республикасининг енгил саноат министри Арпад Кишш ўз нутқида енгил саноат ходимлари партиянинг қарорини амалга ошириш учун курашиб, кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришда қандай қилиб бирқанча муваффақиятларга эришганликлари ҳақида сўзлаб берди. У малакали кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида э'тибор берди.

Мажлис охирида ВМП МК Сиёсий бюросининг а'зоси Меҳаль Фаркаш нутқ сўзлади.

БОЛГАРИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ I С'ЕЗДИНИНГ ЎТТИЗБЕШ ЙИЛЛИГИ

СОФИЯ, 25 май. (ТАСС). Болгария матбуоти бугун Болгария Коммунистик партияси I с'ездининг 35 йиллигини кенг нишонламоқда. 1919 йил май ойида бўлган бу с'ездда социалистлар — «тесняклар» партияси Болгария Коммунистик партияси деб аталган эди. Шу тарихий кун муносабати блан газеталар Болгария Коммунистик партиясининг 35 йиллигига бағишланган бошмақолалар ва бошқа материаллар э'лон қилмоқдалар.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ШТАБИ БОШЛИҒИНИНГ БАЁНОТИ

ПЕКИН, 24 май. (ТАСС). Синьхуа агентлиги қуйидагиларни билдиради:

Вьетнам информация агентлигининг билдиришича, Вьетнам Халқ армияси бош штабининг бошлиғи бригада генерали Ван Тьен Дунг матбуот конференциясида сўзлаб, бундай деган: Диен-Биен-Фу ёнида қозонилган ғалаба душманга қаршилик кўрсатиш урушида Вьетнам Халқ армиясининг энг катта ғалабасидир ва шу уруш мобайнида франциялн мустамлакачиларнинг энг катта мағлубиятидир.

Халқ қўшинлари, — деб сўзини давом эттирди Ван Тьен Дунг, — Диен-Биен-Фуда француз мустамлакачи қўшинларининг 21 батальонини тор-мор келтирдилар. Булар Ҳинди-Хитойдаги француз қўшинлари бош қўмондони Наварр томонидан Шимолий Вьетнамда кузги-қишки уруш бошланган чоқда тўпланган барча мобиль қўшинларнинг бешдан икки қисмини ташкил этади. Францияли мустамлакачиларнинг ана шу мунтазам қўшинлари америкалилар етказиб берган энг янги қуроллар блан ҳимоя қилинган, жуда мустаҳкамланган пунктларда сафдан чиқарилди.

Бригада генерали Ван Тьен Дунг Диен-Биен-Фудаги ғалабанинг Ҳинди-Хитойдаги умумий ҳарбий ҳолатга кўрсатадиган та'сирини шарҳлаб, Диен-Биен-Фу ўтган қиш мобайнида ва шу йилги баҳорда Ҳинди-Хитойдаги бутун фронтнинг марказий участкаси бўлганлигини та'кидлади.

Ван Тьен Дунг шуни эслатиб ўтдики, март ойининг бошларида француз генерали Наварр Вьетнам Халқ армияси ва Кхмер ҳамда Патет-Лао халқ-озодлик армиялари эндиликда кенг миқ'ёсда атака қилаолмайдилар, деган фикрни айтган эди. Наварр, бирнеча ҳафтадан кейин аҳвол ўзгаради ва француз қўшинлари қарши ҳужумга ўтадилар, деб мақтанган эди. Аммо, 13 мартда Вьетнам Халқ армияси Диен-Биен-Фуга қарши қаттиқ ҳужум бошлади. Шу блан бир вақтда, Вьетнам халқ қўшинлари Қизил дар'ё дельтасида уруш ҳаракатларини кучайтириб юбордилар ва 5-нчи стратегик тош йўлни кесиб қўйдилар. Кхмер халқ-озодлик армияси Шарқий ва Ғарбий-Шимолий Кхмердаги Француз постларига атака қилди. Ана шундай шароитда, — деди Ван Тьен Дунг, — француз қўмондонлиги бошқа фронтлардан ўз қўшинларини келтириб, Диен-Биен-Фудаги позициясини кучайтиришга мажбур бўлди. Францияли мустамлакачилар ва америка империалистлари шошилинч суратда қўшимча равишда қўшин тўпладилар, Франциядан мадад кучлар юбордилар, Американинг бомбардировкачи самолётларини, транспорт самолётларини ва учучиларини Ҳинди-Хитойга кўпроқ юбориб турдилар, Филиппиндан ва Япониядан тобора кўп яроғ-аслаҳа ва ҳарбий анжом юбордилар. Мустамлакачилар ҳарқандай қилиб бўлса ҳам, Диен-Биен-Фуни ўз қўлларида сақлаб қолишни истаган эдилар. Аммо, Вьетнам Халқ армияси французларнинг ана шу қал'асини эгаллади.

«Наварр плани» амалга оширилиб келган бир йил мобайнида, — деди Ван Тьен Дунг, — Ҳинди-Хитойдаги ҳарбий ҳолат Вьетнам Халқ армияси фойдасига анча ўзгарди. 1953 йил ноябрь ойидан буён француз қўшинлари ва қўғирчоқ қўшинларнинг солдатлари ҳамда офицерларидан 80 минг киши сафдан чиқарилди. Ҳозирги вақтда Вьетнамнинг озод қилинган зоналари янада кенгайди.

УМУМ ПАЛАТАСИДА ЧЕРЧИЛЛЬНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 25 май. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришича бугун умум палатасидаги саволларга жавоб бериб, бош министр Черчилль яна айтдики, Англиянинг Жанва кенгаши натижалари ма'лум бўлмагунича Шарқи-Жанубийи Осиёда ҳечқандай мажбуриятлар олмаслик ҳақидаги сиёсати ўз кучида қолади.

Черчилль уқтириб ўтдики, беш давлат — Қўшма Штатлар, Англия, Франция, Австралия ва Янги Зеландия штаблари ўртасида мўлжалланаётган музокаралар Шарқи-Жанубий Осиё учун мудофаа пакти (Қўшма Штатлар томонидан Шарқий-Жанубий Осиёда уюштирилаётган ҳарбий блокни шундай деб атайдилар. — Редакция) тузиш блан сра боғланмаган.

«Палата бугун мендан, — деди Черчилль, — ҳукуматнинг сиёсати, бирнеча марта ифода қилиб берилганидек, ўзгаришсиз қолаверади, деган сўздан бошқа бирор нарса айтишимни кутмасин».

БОЛГАРИЯ-РУМИНИЯ САВДО БИТИМИ

СОФИЯ, 24 май. (ТАСС). Кеча Софияда Болгария Халқ Республикаси блан Румыния Халқ Республикаси ўртасида 1954 йилда товар айирбошлаш ва тўловлар ҳақида битим имзоланди. Бу битимга биноан Румыния Халқ Республикаси Болгарияга нефть маҳсулотлари, химикалиялар, тракторлар ва бошқа машина ҳамда ускуналар етказиб беради. Болгария эса Руминияга руда, озиқ-овқат маҳсулотлари, асбест-цемент трубалари ва бошқа шу каби моллар етказиб беради.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Фавқулодда сессияси очилди

БЕРЛИН, 25 май. (ТАСС). Кеча Берлинда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Фавқулодда сессияси очилганлиги тўғрисида хабар берилган эди.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши раисининг ўринбосари Го Мо-жо сессияни очиб, бундай деди:

Тинчлик тарафдорлари ҳаракати бошланганига бир ой муқаддам беш йил тўлди. Бу ҳаракат бирқанча ғалабаларга эришди. Халқаро вазиятдаги кескинликни музокара олиб бориш йўли блан юмшатиш тўғрисидаги талабимиз аста-секин амалга оширилмоқда. Биз Кореяда яраш битимини тузишга чақирган эдик. Ўтган йили бу яраш битими тузилди. Биз Ҳинди-Хитойда яраш битими тузишга чақирган эдик. Ҳинди-Хитойда яраш тўғрисидаги масала ҳозир Жанвада муҳокама қилинмоқда. Демак, жанжалли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал этиш зарургина бўлиб қолмай, балки бунга эришиш ҳам мумкин.

Аммо, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг ана шу муваффақиятларига қарамай, биз тинчликка эришиш учун бутун кучимизни сафарбар қилишимиз лозим. Янги уруш хавфи ҳали ҳам каттадир. Атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги талаб ҳали амалга оширилганича йўқ. Атом қуролини қўлланиш хавфи кучайиб бормоқда. Мамлакатлар ўртасида маданий алоқа қийинлаштирилган.

Барча тинчликсевар кишиларнинг истакларини қондириш учун уруш хавфини йўқотиш зарур ва Осиёда, Европада ҳамда бутун дун'ёда коллектив хавфсизлик системасини амалга ошириш йўли блан тинчликни мустаҳкамлаш, одамларни кўплаб қирадиган қуроллар ишлаб чиқаришни ва бу қуроллардан фойдаланишни тақиқлаш зарур.

Го Мо-жо Жаҳон Тинчлик Кенгашининг раиси Фредерик Жолио-Кюри бетоблиги сабабли бу сессияга қатнашаолмаганлигини билдиради. Шу муносабат блан Го Мо-жо профессор Жолио-Кюрига табрик телеграммаси юборишни таклиф этади.

Шундан кейин, Катта Берлин обербургомистри Фридрих Эберт сессия қатнашчиларини Берлин аҳолиси номидан табриклади. Мен, — деди у, — берлинлилар Жаҳон Тинчлик Кенгаши шу сессиясининг мажлисларини зўр э'тибор блан кутиб оладилар, деб сизларни ишонтириб айтсам, бутун Берлин гражданларининг фикр ва туйғуларини изҳор қилган бўламан, деб ўйлайман.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бош секретари Жан Лаффит Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг топшириғига мувофиқ, қуйидаги кун тартибини таклиф этди:

1. Атом ва термоядер қуролини тақиқлаш.

2. Миллатларнинг хавфсизлиги.

Сессия қатнашчилари кун тартибини якдиллик блан қабул қилдилар.

Шундан кейин, раислик қилучи тинчликни ҳимоя қилучи инглиз комитетининг президенти Д. Н. Приттга сўз беради.

Притт ўз сўзида тўрт масалага — қуролсизланиш проблемасига, Германия тўғрисидаги ва Европа хавфсизлиги тўғрисидаги масалага, Узоқ Шарқ проблемаси ва Осиё хавфсизлиги масаласига ҳамда маданий ва савдо алоқасини кенгайтиришнинг халқаро муносабатлар учун бўлган аҳамиятига батафсил тўхталиб ўтди.

Жамоатчилик, — деди Притт, — ҳукуматларни зўр бериб қуролланишдан воз кечишга мажбур этмагунча, қуролланиш давом этаберади. Қуролсизланишни ўзаро келишиб, бир вақт ичида ҳартомонлама контроль қилиш — зўр бериб қуролланишга хотима беришнинг энг яхши усули бўлар эди, албатта. Тинчлик учун курашаётган юз миллионларча кишилар буюк иродасининг кучи зўр бериб қуролланаётган барча ҳукуматларга нисбатан зўр ғайрат ва сабот блан қўлланиладиган бўлса, бу куч ана шу ҳукуматларни бўйсундиришга мажбур этаолса, у ҳолда музокаралар бошланибгина қолмай (бу музокаралар ҳозир бошланган), балки бу соҳада ҳам чинакам муваффақиятга эришиш истаги блан давом эттирилади.

Муваффақиятга эришиш учун, — деди Притт, — жамоатчилик таз'йиқ кўрсатиши, кенг халқ оммасининг ҳаракати керак. Бу хилдаги ҳаракат ҳозир ўсиб бормоқда. Тинчлик йўлидаги ҳаракатимиз бу ҳаракатнинг ўсиши ва ривожланишига ёрдам бермоқда. Демак, агар биз оқилона иш кўрсак (биз ўз фаолиятимизнинг методлари ва усулларини шу сессияда яқин бирнеча кун ичида ишлаб чиқамиз), у ҳолда биз кенг миқ'ёсда самимий ва жиддий музокаралар бошланишигагина эмас, балки бу музокараларнинг муваффақиятли тугалланишига ҳам эришаоламиз.

Притт атом ва водород қуроли масаласига тўхталиб, бу қуролнинг қўлланилиши халқаро ҳуқуқни бузиш, ҳарбий жиноят қилиш ва инсониятга қарши жиноят қилиш эканлигини та'кидлади.

Шуни э'тироф қилиш керакки, — деди Притт, — иттифоқчи давлатлар иккинчи жаҳон урушида ғалаба қилмаганларида эди ҳамда Хиросимада ва Нагасакида икки атом бомбасини қўллаганлик учун жавобгар бўлган кишилар ҳарбий жиноятларни қилишда ва инсониятга қарши жиноят қилишда айбланиб, Нюрнбергда бўлгани каби, халқаро трибуналда суд қилинганларида эди, бундай кишилар оғир ҳукмдан қочиб қутилаолмаган бўлар эдилар.

Сўнгра, иккинчи жаҳон уруши тамом бўлганидан кейин Германиянинг истиқболи тўғрисида иттифоқчилар ўртасида битим тузилганлигини эслатиб ўтиб, Притт қуйидагиларни та'кидлади: Ғарб давлатлари Ғарбий Германияни ремилитаризация қилишга қаратилган ва уни тузилаётган агрессив «Европа мудофаа бирлашмаси»га унинг таркибий бир қисми қилиб қўшишга қаратилган сиёсатни амалга ошириб келмоқдалар. Ғарбий Германияни ремилитаризация қилиш сиёсатига хотима бериш керак, деб уқтириб ўтди Притт.

Сўнгра, Притт Узоқ Шарқ проблемаларига ва умуман Осиёнинг хавфсизлиги масалаларига тўхталиб, та'кидлаб ўтдики, неча ўн йиллар мобайнида ўтказиб келинган мустамлакачилик сиёсати қандай оқибатларга олиб келганлиги Корея ва Ҳинди-Хитойда жуда яққол кўринди. Бу мамлакатларнинг халқлари яшнаш учун жуда катта имкониятларга эга эканликларини исбот қилдилар.

Бизнинг вазифамиз — бу соҳада уларга ёрдам беришдан иборат.

Шундан кейин Притт Хитой Халқ Республикаси ҳукуматини таниш ва унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўз ўрнини олиши тўғрисидаги талабларни амалга ошириш учун курашиш зарурлигига тўхталиб ўтди.

Тинчлик тарафдорлари ҳаракати олдида турган вазифаларга тўхталиб, Притт бундай деб уқтириб ўтди: оммавий қирғин қуролини тақиқлашга ва қуролларнинг бошқа турларини анча камайтиришга эришиш зарур; биринчи галда энг муҳим проблемаларни, чунончи: Корея, Ҳинди-Хитой тўғрисидаги масалаларни, Германияни бирлаштириш проблемаларини ҳал этиш учун курашиш керак; савдо-сотиқ, фан, сан'ат, адабиёт, спорт ва шу сингарилар соҳасида мамлакатлар ўртасидаги ғовларни йўқотиш ва улар ўртасида алоқа ҳамда ҳамкорликни тиклаш керак.

* * *

БЕРЛИН, 25 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Кеча кечқурунги мажлисда Д. Н. Приттдан кейин **Япония тинчликни ҳимоя милиш комитетининг бош секретари профессор Иоситаро Хирано** сўзлади. Унинг нутқи зўр э'тибор блан тингланди. И. Хирано Атолла Бикини районида америкалилар томонидан портлатилган водород бомба ўша вақтда очиқ денгизда бўлган япон балиқчилари учун ва Маршал оролларидаги аҳоли учун қандай ҳалокатли оқибатларга сабаб бўлганлиги ҳақида бу воқиани ўз кўзи блан кўрган кишиларнинг сўзлари ва олимларнинг фикрлари асосида сўзлаб берди. Хирано америкалилар водород бомбани очиқ денгизларда эркин қатнаш ҳақидаги ҳамма таниган халқаро — ҳуқуқ принципини бузиб портлатганликларини айтди. Япон балиқчилари ва япон денгизчилар касаба союзи Қўшма Штатларнинг халқаро ҳуқуқни бундай поймол қилганлигига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Япон халқи ишонадики, деди сўнгра профессор Хирано, тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг таз'йиқи блан бу ваҳшиёна қурол тақиқланади.

Профессор Хирано япон халқининг тинчликсевар кучлари номидан, Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессияси беш буюк давлатга ва бошқа мамлакатларга мурожаат қилиб, уларни атом қуроли тайёрлашни ва ишлатишни тақиқлашга ҳамда бу тақиқлашнинг амалга оширилиши устидан контроль қилиб туриш учун халқаро ташкилот тузишга чақирсин, деб таклиф қилди.

Сўнгра сўзга чиққан Жаҳон Тинчлик Кенгаши раисининг ўринбосари **профессор Леопольд Инфельд** (Польша) водород ва атом қуролини тақиқлаш шиори тинчликка интилаётган барча кишиларни бирлаштириши мумкин, деб уқтириб ўтди.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти лауреати **генерал Саҳиб Синг Сокхейнинг** (Ҳиндистон) нутқидан кейин Бельгия олими, **Бельгия тинчликни ҳимоя қилиш союзи миллий комитети раиси Макс Козинсга** сўз берилди. Козинс айтдики, Бельгия Конгосидаги уран бўлмаса, Хиросима ҳам, Нагасаки ҳам бўлмас эди, шу муносабат блан уран рудаси етказиб бераётган Бельгия устига катта жавобгарлик тушади, деди. Нотиқ Конгода чиқарилаётган ҳамма уран АҚШнинг ҳарбий мақсадиларига сарфланаётганлигини айтди.

Ҳозирги вақтда, деди Козенс, дун'ёдаги уран запасларининг анча катта қисми ҳарбий саноат учун фойдаланилмоқда. Уран запасларини тинч мақсадларга сарфлаш зарур.

Мажлис охирида **доктор Сайфуддин Китчлунинг мактуби** ўқиб эшиттирилди. У саломатлиги унчалик яхши бўлмаганлиги сабабли, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессиясида қатнашиш учун Берлинга келаолмаган.

Китчлу ўз мактубида, Жанва кенгашининг чақирилиш факти тинчлик кучларининг катта ғалабаси эканлигини, натижада Хитой Халқ Республикаси тенг ҳуқуқли қатнашчи сифатида кенгашнинг ишига ўз ҳиссасини қўшиш имкониятига эга бўлганлигини та'кидлаб ўтади. Китчлу бош министр Нерунинг 15 майда парламентда қилган қуйидаги баёнотини келтиради ва бу баёнот ҳинд халқининг қарашини ва фикрини ифода қилганлигини уқтириб ўтади:

«Ўтган бирнеча аср давомида Осиёнинг фожиаси шундан иборат бўлдики, унда мустамлакачилик режимлари ҳукм суриши блан бирга, Осиё кўп вақт бошқалар учун уруш ҳаракатлари майдони ва бошқалар чиқарган уруш ҳаракатлари майдони ҳам бўлиб келди. Шунинг учун биз Осиёда бу хилдаги уруш бизнесининг тўхтатилишини ва айниқса Осиёда ўз мақсадларига эришиш учун уруш олиб бораётган кишиларнинг бизнеси тўхтатилишини истаймиз. Бизнинг бу истагимиз ҳам ҳақли истакдир, чунки, илгари айтиб ўтганимдек, биз учун, яқиндагина озодлигини қўлга киритган Осиё мамлакатлари учун тинчлик фақат яхши умидгина эмас, балки энг зарур нарсаҳамдир. Ма'лум ма'нода Осиёнинг тақдири кўп жиҳатдан Ҳинди-Хитойдаги ва Кореядаги воқиаларга боғлиқдир».

Ҳиндистон учун, дейилади Китчлунинг мактубида, уруш хавфи айниқса яққол бўлиб қолди. АҚШ блан Покистон ўртасидаги ҳарбий битим бу хавфни мамлакатимизнинг чегараларига яқинлаштирди. Биз бу ҳарбий битимни Американинг Осиёдаги планларининг бир қисми деб, Осиёга қарши, бутун дун'ёда тинчликка қарши қаратилган қадам деб биламиз.

Ҳинд халқи урушни истамайди ва Америка — Покистон ҳарбий пактига қат'ият блан қарши чиқмоқда.

Даставвал, биз Хитой Халқ Республикасига Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрни берилишини талаб қилмоқдамиз.

Биз Ҳиндистон бош министри Нерунинг Ҳинди-Хитой ҳақидаги таклифини, шунингдек Ҳиндистон ҳукуматининг мамлакат территорияси орқали четэл қўшинлари ташилишини тақиқлаган позициясини тамомила қўллаб-қувватлаймиз. Биз Ҳинди-Хитойдаги урушга дарҳол хотима берилишини таклиф этамиз ва бу мамлакат халқининг тўла эркинлиги та'минланишини, шунингдек четэл интервенциясига қарши гарантия та'минланишини талаб қиламиз.

Биз Кореяда уруш ҳаракатларининг яна бошланишига тўсқинлик қиладиган чораларни дарҳол кўришга ва ҳамма четэл қўшинларининг Кореядан олиб чиқиб кетилишини та'минлашга чақирамиз, токи корейс халқига ўз тақдирини ўзи мустақил ва эркин равишда белгилаш ҳуқуқи берилсин.

Шу блан мажлис тамом бўлди.

Ташқи ишлар министрларининг Жанва кенгаши

ЖАНВА, 25 май. (ТАСС махсус мухбири). Бугун тўққиз делегациянинг ёпиқ мажлисида Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш давом этди.

Бу масала юзасидан келгуси ёпиқ мажлис 27 майда бўлади.

Жанва кенгаши теварагида

ЖАНВА, 25 май. **(ТАСС махсус мухбири).** Бу ерда олинган ма'лумотларга кўра, Жанва кенгашида Ҳинди-Хитой масаласини муҳокама қилиш вақтида кенгаш олдида турган проблемани ҳал этиш имкониятини берадиган қарорлар қабул қилиш мақсадида манфаатдор томонлар ўртасида бевосита алоқа боғлаш мақсадга мувофиқлиги идеясини ҳамма э'тироф қилган. Ма'лумки, совет делегацияси манфаатдор томонлар ўртасида Жанвада ҳам, шунингдек маҳалларда, Ҳинди-Хитойнинг ўзида ҳам бевосита алоқа ўрнатиш мақбуллигини бирнеча марта кўрсатиб ўтган эди, бу тадбир Ҳинди-Хитойда жангни умуман тўхтатиш ҳақидаги масаланигина эмас, балки кенгаш томонидан кўрилаётган бошқа масалаларни ҳам муваффақиятли муҳокама қилишга ва ҳал этишга ёрдам бериши мумкин, деб айтган эди.

Бу ердаги кузатучилар шу фактга э'тибор бермоқдаларки, манфаатдор томонлар ўртасида бевосита алоқа ўрнатиш идеясини Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси ҳам, шунингдек Франция делегацияси ва Ҳинди-Хитой масаласини муҳокама қилишда қатнашаётган бошқа делегациялар ҳам қувватлаб кутиб олганлар.

Шу муносабатлар блан бу ерда та'кидлаб ўтишларича, ғарбий делегациялардан бири бевосита алоқа ўрнатиш мақсадга мувофиқлигини инкор этишдан ожиз қолгач, алоқа ўрнатишни кечиктириш кенгаш олдида турган вазифаларни ҳал этишга ёрдам бермаяжагини назарга олиб, ўзи ана шундай йўлдан фойдаланиш идеясини қувватлаб чиққан.

Кузатучиларнинг та'кидлаб ўтишича, Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси кенгашда муҳокама қилинаётган масалаларни, тезроқ ҳал этишга, жумладан манфаатдор томонлар ўртасида алоқа ўрнатиш йўли блан тезроқ ҳал этишга изчиллик блан ҳаракат қилмоқда.

Бу ерда ма'лум бўлишича, ВДР делегацияси кенгашда конкрет масалаларни муҳокама қилиш вақтида ҳар иккала томон қуролли кучларининг уруш ҳаракатларини ялпи, айни бир вақтда ва тезроқ тўхтатиш ҳақидаги ўз таклифларини ривожлантириб, бирқанча изоҳатларни қилган. ВДР делегацияси бундай деб кўрсатган: уруш ҳаракатлари тўхтатилганидан кейин Француз самолётлари ВДР территорияси устида учмасликлари ва, демак, разведка мақсадларида фойдаланилмасликлари лозим. Француз ҳарбий кемалари Вьетнам Демократик Республикасининг территориал сувларига кирмасликлари керак. ВДР делегацияси мунтазам қўшинлар масаласида бу қўшинларни жойлаштирадиган зоналарни белгилаш ҳақидаги масалани марказий масала деб ҳисоблаганлигини айтган. ВДР делегациясининг фикрича, зоналар ҳақидаги масала Ҳинди-Хитойдаги уч давлатда яхлит территориялар вужудга келтириш мақсадида территорияларни айирбошлаш асосида ҳал этиши лозим, чунки яхлит территориялар аралаш-қуралаш территорияларга қараганда афзалроқдир. ВДР делегацияси территорияларни айирбош қилган вақтда сиёсий ва стратегик мулоҳазаларни, шунингдек, территорияларнинг катталигини, аҳолининг сонини ва иқтисодий шароитларни э'тиборга олиш зарур деб ҳисоблайди. Ҳарбир территория ма'лум даражада иқтисодий жиҳатдан бир бутун бўлиши зарур.

Юқорида айтиб ўтилган ма'лумотларга кўра, ВДР делегацияси Франция делегациясининг демилитаризация қилинган зоналар белгилаш ҳақидаги таклифини мақбул деб ҳисоблаганлигини айтган. Шу блан бирга, зоналарнинг демаркация линиялари мумкин қадар табиий чегаралар бўйлаб ўтиши лозим, бу эса чегараларни аниқ белгилаш имкониятини беради. ВДР делегациясининг таклифларига мувофиқ, ҳарбир томон тегишли территорияни ўз қўшинларининг сўнгги группалари бу территориядан чиқиб кетгунча идора қилиб туради. Шу пайтдан бошлаб мазкур территория бошқа томоннинг идорасига ўтади. Ҳарбир томон ўз зоналарида ўз қўшинларини истаганича жойлаштираверади, бу — қўшинларнинг ҳамма турларига, шу жумладан полицияга ҳам тааллуқлидир.

Ниҳоят, яна шу нарса ҳам ма'лум бўлдики, ВДР делегацияси уруш ҳаракатларини тўхтатишни тезлатиш манфаатларини кўзда тутиб, уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги битимнинг конкрет шартлари масаласини муҳокама қилмоқ учун ҳар иккала томон қўмондонликлари вакилларидан иборат конференция чақиришни таклиф этган. Бу вакиллар ишлаб чиққан битим проекти Жанва кенгаши тасдиқига тақдим этилиши лозим. ВДР делегацияси уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги битимнинг амалга оширилиши устидан кузатиб туриш учун икки томон вакилларидан иборат комиссиялар тузилишини ҳам жуда фойдали тадбир деб ҳисоблайди.

ВДР делегацияси ўз таклифларини кенгайтириб, яна уқтириб ўтган бу делегация жангни тўла равишда, айни бир вақтда ва тезроқ тўхтатишни, Ҳинди-Хитойга янги қўшинлар, қурол-яроқ ва ўқ дорилар келтиришнинг тўхтатилишини кўзда тутади. Акс ҳолда, бу делегациянинг бирнеча марта уқтириб ўтганидек, дам олиш имконияти ва уруш ҳаракатларини яна бошлаш учун янги кучлар тўплаш имконияти туғилар эди, ҳолбуки Вьетнам Демократик Республикаси Ҳинди-Хитойда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишига интилади.

Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг бошлиғи Фам Ван Донг В. М. Молотов шарафига зиёфат берди

ЖАНВА, 25 май (ТАСС махсус мухбири). Вьетнам Демократик Республикасининг Жанва кенгашидаги делегацияси қуйидагиларни билдиради: делегация бошлиғи Фам Ван Донг кеча совет делегациясининг бошлиғи В. М. Молотов шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Хитой Халқ Республикаси делегациясининг бошлиғи Чжоу-Энь-лай ва Корея Халқ Демократик Республикаси делегациясининг бошлиғи Нам Ир ҳам ҳозир бўлдилар.

Қизил Крест жамиятлари иттифоқи кенгашининг сессиясида

ОСЛО, 25 май. (ТАСС). Кеча Қизил Крест Жамиятлари иттифоқи кенгашининг 23-нчи сессияси тантанали суратда очилгандан кейин сессиянинг биринчи амалий мажлиси бўлди. Мажлисда сессиянинг кун тартиби тасдиқланди, бу кун тартиби бошқа масалалар блан бирқаторда, атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги япон резолюция проектини ва қуролсизланишга ҳамда тинчликни та'минлашга чақирган швед резолюция проектини муҳокама қилишни ҳам ўз ичига олади. Ҳиндистон делегацияси икки резолюция проектини тақдим этди. Бу резолюциялардан бирида Ҳинди-Хитойдаги уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишга чақириб Жанва кенгашига мурожаат қилиш таклиф этилади. Иккинчи резолюцияда урушда газ ва бактериологик қурол ишлатишни тақиқлашга чақириб барча мамлакатларга мурожаат қилиш таклиф этилади.

Голландия Қизил Крест жамияти жуда зарур бўлиб қолган ҳолларда фойдаланмоқ учун Қизил Крест халқаро ёрдам фонди тузишни таклиф этди.

Кеча кечқурун Норвегия ҳукумати сессия делегатлари шарафига зиёфат берди. Бугун сессия ўз ишини давом эттиради.

Болгария блан Греция ўртасида дипломатик муносабатлар тикланди

СОФИЯ, 24 май. (ТАСС) Бугун газеталарда Болгария Халқ Республикаси блан Греция ўртасида дипломатик муносабатлар тикланганлиги ҳақидаги хабар э'лон қилинди.

Хабарда айтилишича, Болгария Халқ Республикаси ҳукумати Греция короллиги блан нормал яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатишни истаб ва иккала мамлакат ўртасидаги ҳамма жанжалли ҳамда ҳал этилмаган масалалар улар ўртасида музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал этилиши мумкин деб ишониб, Греция ҳукуматига Болгария блан Греция ўртасида дипломатик муносабатларни тиклашни таклиф этди. Шу мақсадда Болгария Халқ Республикасининг Париждаги вакили блан Греция короллигининг Париждаги элчиси ўртасида музокаралар олиб борилди. Бу музокаралар шу йил 22 майда тамом бўлди, Болгария вакили ҳам Греция элчиси ҳам ўз ҳукуматлари номидан Парижда иккала мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар тикланганлиги ҳақида деклорация имзоладилар. Деклорацияга биноан, Болгария блан Греция ўртасида дипломатик муносабатлар деклорация имзоланган пайтдан тикланган ҳисобланади.

Француз ярадор ҳарбий асирларни Диен—Биен—Фудан эвакуация қилишга доир

ШАНХАЙ, 25 май. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги қуйидаги хабарни билдирди: 23 майда Вьетнам Халқ армиясининг олий қўмондонлиги Француз Метеорология хизматининг самолётига об-ҳаво шароитини разведка қилиш учун Диен—Биен—Фу устида учишга рухсат берди. Ўша куни Вьетнам Халқ армиясининг қўмондонлиги француз енгил самолётларига француз экспедицион корпусининг 130 та ярадор ҳарбий асирини Диен—Биен—Фудан олиб кетишга рухсат берди.

Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг вакили полковник Као Фан Кхан 23 майда профессор Юарга француз экспедион корпуси қўмондонлиги томонидан 17 майда қилинган қарши таклифга Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг жавоб хатини топширди.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 29 майда чиқади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/V да **Макар Дубрава.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — (Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида) — 27/V да **Муқимий.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли (кеч соат 8 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — янги бадиий фильм **Севги достони.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 8 ва 10 да **Адмирал Ушаков.**

«ИСКРА» — кеч соат 9 дан **Рус халқи блан абадий бирга.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кечқурун **Маскарад.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Севги достони.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Сталинград жанги** (1-нчи серия).

ПУШКИН номли — **Ўртоқлик шарафи.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 00530. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № 1341.